

Kinnisilmi pudru kallale

Sakala keskuses asuvas kohvikus Harmoonia oli katsetamishimulistel gurmaanidel eelmisel reedel võimalik proovida pimesöömise võlusiid ja valusiid.

LK 7

Taluhuov võõrustab teatreid

Passaia talu ajaloolised hooned olid Kuhjare külateatripäevade süda ning moodustasid näidendi-tele suurepärased dekoratsioonid.

LK 8

Tahame, et vanalinnas oleks festivali rohkem tunda.

ANDO KIVIBERG, Viljandi pärimusmuusika festivali pealik

LK 4

Hääletajad tulevad festivalile rahvarõivais ja ringiga

ERET TALVISTE
sakala@ajaleht.ee

Esmaspäeva hommikul anti Tartu keslinnas start hääletusvõistlusele, mille jooksul tuleb 12 paaril juhuslike autodega läbida Eestis võimalikult palju kontrollpunkte ning jõuda 25. juuli õhtuks Viljandi pärimusmuusika festivalile.

Tartu üliõpilaste looduskaitseringi juhatusel liikme Birgit Purga sõnul korraldatakse põldlaküdivõistlust juba kolmeteistkümnendat korda, et propageerida hääletamist koos selle võlusiid ja õhtudega.

Hääletajate hulgas on looduskaitseringi liige Linda Puusalu koos paarilise Indrek Varikuga.

Puusalu rääkis, et nemad alustasid hääletamist esmaspäeval kell 10 ning läbisid päeva jooksul üheksa punkti. Kokku on võimalik läbida 56 kontrollpunkti. Puusalu lisas, et teisipäeva õhtuks tahavad nad jõuda Hiiumaale ning seejärel läbi käia sealsed punktid.

Et hääletamist huvitavamaks teha ning end ebameeldivate autojuhtide eest kaitsta, on noored kasutusele võtnud väikesi nipi. Nimelt kannavad Puusalu ja Varik rahvarõivaid. Neiu kinnitust mööda on tänu sellele neid seni peale võtnud väga kenad inimesed.

Paar loodab hääletusvõistluse võita ning seejärel võidukalt folki nautima hakata.

Võitjaks kuulutatakse hääletajapaar, kes homme kell 19 on läbinud enim kontrollpunkte ning jõudnud finišipaika Viljandi pärimusmuusika festivali rohelise lava juures.

Nemad saavad peaauehinna: festivali passid ja rändkarika. Osavõtjate autastamine algab homme kell 20 rohelisel laval Jaani kiriku lähedal.

Eile pidasid Halliste spordisaalis sõpruskohtumise USA East Coast All Stars ja Eesti meeste korvpalliliiga meeskond Tyco Rapla. Ameeriklaste üks säravamaid mängumehi oli NCAA tänavune meister Russ Smith (palliga). ELMO RIIG

SPORT

Noor staar eelistas Valgele Majale Halliste pallisaali

MADIS LUIK
madis.luiik@ajaleht.ee

Eile pärastlõunal ajas Halliste kooli võimlas USA üliõpilasiiga tähtede meeskonna eest palli taga noormees, kes samaks päevaks oli kutsutud Valgesse Majja presidendid vastuvõtule.

Hallistes madistas huvitav seltskond: korvpallikohtumises olid vastamisi Ameerika idaranniku atsakad mängumehed ja Eesti meeste liiga keskmike sekka kuuluv Rapla klubi esindus.

«Polnudki nad ülikõvad, aga tuleviku suuri korvpallistaare oli väljakul ilmselt mitu,» nentis Rapla meeskonna juhendaja Indrek Ruut. Peatreeneri hinnangul oli mäng oodatult krobeline nii külalis-

te kui võõrustajate poolt vaadatuna. Tänavu Tyco Rapla nime kandval meeskonnal õnnestus tasavägine kohtumine 85:77 enda kasuks pöörata.

Rapla meeskonna Karksi vallast pärit mängijad Jaak Karp ennustas tulevikus staariseisust eelkõige Russ Smithile.

Korvpalluri tarvis suhteliselt lühikesevõitu Smith oli eelmisel hooajal Ameerika Ühendriikide üliõpilaste korvpalliliiga NCAA valitseva meistri Louisiana Cardinals suurim punktiooja. Võiduka hooaja järel kestavad Ameerikas austamiseremooniad ning Russ Smith oli oodatud meistrisõrmuste üleandmisele. Eilseks oli tal kutse ka president Barack Obama vastuvõtule Valgesse Majja, kuid tema tuli selle asemel koondisega Euroopasse.

«Minu elus on korvpall praegu peamine ja riiki esindada on tähtis,» lausus 18

punktiga külaliste resultatiivseim olnud Russ Smith. «Me õpime väljakul üksteist alles tundma. Cardinals olen enamasti skooritegija, aga täna pidin rohkem mängujuhi kohuseid täitma.»

Ameerika idaranniku parimate tudengite korvpallimeeskonda juhendava Gay Rancourti sõnul oli Hallistes peetud mängus nii võitlust kui treenimist.

«Väljakul ei lähe keegi kaotama, ikka võitlesime. Tõsi, enne Nelja Rahvuse karikaturniiri on meil tarvis veel palju kilde kokku panna,» võttis ameeriklaste juhendaja eile Halliste spordisaalis peetud mängu kokku ega teinud allajäämisest kuigi suurt numbrit.

Ruudu sõnul oli see ka Rapla eelmise hooaja järel esimene kord võistlusvormi kanda. Ta leidis, et vastane oli lennureisist ja bussisõidust suhteliselt kurnatud ning näi-

Ohtlike kaevude mure võiks väga kiiresti laheneda, kui igal kinnistul poleks omanik ainult formaalses, vaid ka sisulises mõttes.

«Sakala» juhtkiri

ILM

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Puhub põhjatuul kiirusega 3–8, puhanguti kuni 12 meetrit sekundis. Sooja on 20–25 kraadi. Viljandi järve vee temperatuur oli eile pärastlõunal 20 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.52 ja loojub kell 21.55.

VILJANDIS

«Suvi raamatu-kogus»

Täna saab raamatukogu lasteosakonnast uue ülesande, mille lahendamiseks on aega nädal.

Rannatennis

Täna kell 18 peetakse rannas meeste rannatennise etapp. Osaleda võivad kõik huvilised, mängukogemus ei ole oluline. Varustuse saab korraldajalt.

Staieri seeriajooks

Täna kell 18 leiab linna staadionil aset seeriajooksu neljas etapp: tuhande meetri jooks.

EESTIS

Suveteater Viinistus

Täna kell 19.30 mängib teatritrupp Viinistu kunstimuseumis näidendit «Mõnikord on kõik nii selge».

Kontsert Padise kloostriis

Täna kell 20 algab Padise kloostriis Riho Sibula ja Heini Vaikmaa juubelikontsert «55 + 55». Lisaks sünnipäevalastele esinevad ansambel Mahavok, Raul Vaigla, Toomas Rull ja paljud teised tuntud muusikud.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

JUHTKIRI

Omanik, ae!

Korraliku kaaneta või sootuks katmata kanalisatsioonikaevud on viimasel ajal teravalt esile kerkinud mure. Alles hiljuti leiti Kookla külast mahajäetud kohast vanasse kaevu uppunud mees. «Sakala» toimetusele on sellistest eluohlikest aukudest tulnud mitu teadet.

Keegi ei saa muidugi täie kindlusega väita, kui palju on olukord Viljandimaal ja Eestis tervikuna kõnealuses asjas paremaks või halvemaks läinud. Nii võib üksnes spekleerida, kas lahtisi kaeve on aastatega tõepoolest juurde tekkinud või räägitakse neist praegu lihtsalt rohkem.

Lõppude lõpuks polegi aga uut kaant või täisajamist ootavate kaevude täpne arv kõige tähtsam, sest igaihe neist annab muuta selliseks, et see endast möödakäijatele ohtu ei kujutaks. Ja selle poole tulebki püüelda.

Niimetatud mure võiks väga kiiresti laheneda, kui igal kinnistul poleks omanik ainult formaalses, vaid ka sisulises mõttes. Lahtise kaevu saab korralikult kinni katta nii puust kui metallist kaanega, aga kui see läbi mädaneb või ära varastatakse ja krundi haldaja seda pikka aega ei märka, sest ta lihtsalt ei käi oma valdust vaatamas, võibki kole õnnetus kergesti juhtuda.

Paraku tundub, et omanikutunnet tuleb Eestis veel kõvasti kasvatada. Paar korda aastas oma kinnistu üle vaadata ning ohukohad kõrvaldada või lasta seda kellelgi teisel teha ei tohiks käia üle jõu, selleks on eelkõige vaja tahtmist ja kohusetunnet. Ja kui jõud vajaminevatest töödest üle ei käi, tuleks hoolitseda selle eest, et kinnistu endale uue omaniku leiaks.

REPLIIK

Olla või mitte olla?

Täna on selle nädala viimane päev, kui Viljandi imelisi vaateid saab veel tasuta kaeda. Siis tõmmatakse nõõrid vahele ja küsitakse piletit. No mitte nüüd päris niisama — pillimängu ja putru saab ikka kah.

Üle ilma pakitakse paaniliselt telke ning rünnatakse Humana kauplusi. Kummikud olla kah selvelettide otsas. Algas on folgilembide invasioon. Elavneb majandus ja lõimuvad kultuurid.

Kõik oleks justkui ilus ja vikerkaareline, aga miks siis kohalik rahvas ikka eri leeridesse koondub? Ühes äärmuses on need, kes kukuvad torupilli nähes rõõmust karglema ja käsi plaksutama, teises nood, kes otsivad armsast kodulinast võimalikult kauget sihtkohta, mille suunas joosta ja kaugenedes täpiks muutuda.

Kolmas ja kõige hullem rühm on need, kes festivali tegijaid anonüümsetes kommentaariumides räige sõimuga üle kallavad, ent lõpuks, päikesesoe viinapudel põues, turvatõtajate närvidel mängivad ning püüavad end kontserdialadele sisse libistada.

Pole minu asi öelda, kas pärimusmuusika hoiab meie linna elus või tüütab selle elanikke, aga eemalt haukuda ja ligidalt lipitseda tähendab altpoolt võrku mängimist ega tee au üheski asendis.

Ohtlike kaevude mure võiks väga kiiresti laheneda, kui igal kinnistul poleks omanik ainult formaalses, vaid ka sisulises mõttes.

Mis on kiire hinnakasvu taga

EHKKI INFLATSIOON on Eestis aeglustunud, püsib meie hinnakasv Euroopa Liidus kiiremate seas. Kui euroliidus on viimase kümne aasta keskmine harmoneeritud tarbijahindade (HICP) aastakasv olnud 2,3, siis Eestis 4,2 protsenti. Juunikuine hinnakasv, 3,8 protsenti ehk HICP järgi 4,1 protsenti oli liidu keskmisest enam kui kahe protsendipunkti võrra kõrgem. Seda ületas üksnes Rumeenia.

See on seletatav tõigaga, et meie sissetulekud on teiste Euroopa Liidu riikide omadega ühtlustunud ja tootlikkus on kasvanud kiiremini kui kaubanduspartneritel, ning sellelgi, et mitmel aastal (enne ja pärast kriisi, 2006—2007 ja 2010—2011) on Eesti sisemajanduse koguprodukti (SKP) tegelik kasv olnud potentsiaalselt kiirem.

Et meil on väga avatud majandus, kus ekspordi ja impordi osa moodustavad SKP-st üle 90 protsendi, siis konvergeeruvad hinnad kiiremini ja see toob endaga mingil perioodil kaasa kiirema inflatsiooni.

Hinnakasvusse annavad oma osa nii maailmaturu toorainete hinnad kui kodumaiste surve. Maailmaturu toornafta ja toiduainete hindadest lähtuv surve on küll vähenenud, kuid viimastel nädalatel on

TÕNU MERTSINA

Swedbanki peaökonomist

toornafta hinnad Lähis-Idas pingete kasvades pigem tõusnud. Toiduainete maailmaturu hinnad peaksid tootmismahude suurenemise tõttu lähiajal langema.

SELLEL AASTAL on Eesti hinnad kiiremini kasvanud suuresti elektri kallinemise tõttu. See seletab osaliselt ka Euroopa Liidu ja Eesti hindade tõusu erinevust.

Teisalt taandub järgmisel aastal elektri kõrgema hinna mõju võrdlusbaasi kerkimise tõttu tarbijahindades väiksemaks. Elektri hinda võivad kergitada energiahendusettevõtete kavatsus jaotusvõrgu tasusid suurendada. Pikas perspektiivis võib elektri hinda tõsta ka Euroopa Liidus plaan vähenendada CO₂ kvoote.

Elektrituru avanedes liikus elektri hind administratiivselt kehtestatud hulgast turul vabalt kujunevate hulka. Sellega vähenes märgatavalt mõju, mida avaldasid inflatsioonile ad-

Sellel aastal on Eesti hinnad kiiremini kasvanud suuresti elektri kallinemise tõttu.

ministratiivselt kehtestatud hinnad.

Administratiivse hinnakasvu survet tekitavad toodetele ja teenustele kehtestatud maksud. Näiteks järgmise aasta alguseks plaanitud tubakaaktsii-

si tõus ja järgmise kolme aasta alkoholiaktsiisi tõus kergitavad nimetatud toodete hinna kasvu kaudu üldist inflatsiooni, kuid selle mõju on üsna väike.

EESTI PALGAKASV on sissetulekute taseme ühtlustumise tõttu paljude Euroopa Liidu riikide ja ka liidu keskmisest kiirem. Kui palk kasvab tootlikkusest kiiremini, suurendab see tööjõukulu ning ettevõtte on sunnitud marginaalide ja kasumi hoidmiseks hindu tõstma. Palgakasv suurendab nõudluse kasvu kaudu üsna kiiresti teenuste hindu.

Mõningat mõju avaldab hinnakasvule ka varasema inflatsiooni kogemus. Kui tarbijate hinnakasvu kiirenemise kartus suureneb, tõmbavad nad tulevikku planeeritud kulutusi ettepoole, tarbivad rohkem ja survestavad nõudluse kasvu kaudu hinnatõusu. Kuigi Eesti tarbija hinnakasvu ootused on kümne aasta keskmisena olnud Euroopa Liidu keskmisest märksa kõrgemad, on need kriisijärgsetel aastatel ühtlasemaks muutunud.

Hinnakasv aeglustub Eestis sellel ja järgmisel aastal. See ei erine enam nii palju teiste Euroopa Liidu riikide omast, kuid jääb siiski suhteliselt kiireks.

Seaduse järgimine tuleneb kohustusest, vastutustunne tahtest

OLUKORRAD, KUS seadus on jõustunud, aga seda ei osata täita, pole haruldased. On murettekitav tõsiasi, et mitu Eestis tarbijakrediiti pakkuvat laenuandjat pole seni mõistnud, mida tähendab vastutustundliku laenamise põhimõte ja kuidas seda rakendada.

Vastutustundetu laenuandmine on tekitanud probleeme laenuvõtjatele, kes ei oska pahatihti hinnata, kas võetud kohustus on neile jõukohane. Seadusest üksi ei piisa, kui puudub arusaam, milles vastutus seisneb või kes ja kuidas peab seda ellu viima.

Eesti seadusandja on otsustanud kehtestada tarbijakrediiti pakkuvatele ettevõtetele selgemad vastutustundliku laenamise reeglid, sest seni kehtinud regulatsioon on olnud abstraktsed ning jätnud palju tõlgendusruumi. Selle aasta juulist kehtima hakanud võlaõigusseaduse ja reklaamiseaduse muutmise seadusega on täpsustatud ja

RASMUS TIPP

Credit24 Eesti turundusjuht

täiendatud vastutustundliku laenamise ning finantsteenuste reklaamimise nõudeid ja laenuandja kohustusi.

VÕLAÕIGUSSEADUSEGA kehtestatud vastutustundliku laenamise põhimõtte järgimine tähendab, et laenuandja teeb kaalutletud otsuseid: omandab laenuandja kohta piisavalt palju teavet ning hindab hoolikalt tema võimet saadud summa tagasi maksta.

Ühtlasi peab laenuandja olema valmis andma tarbijale laenukohustuse kohta selgitusi, et too mõistaks, mida laenuvõtmine endaga tegelikult kaasa toob.

Jõustunud võlaõigusseaduse täiendused annavad juhtnööre, mille järgi tuleb laenuandja krediitvõimekust hinnata. Laenuandjalt on vaja küsida põhjalikku infot tema sissetulekute ja väljaminekute, samuti seniste finantskohustuste kohta. Peale selle peab laenuandja taotleja puhul silmas pidama muud teavet, nagu laenuvõtmise eesmärgi, selle taotleja laste arvu ja muud sellist.

Laenuandja, kes lähtub üksnes taotleja soovist laenu saada ja keda huvitab vaid see, et tollal poleks kehtivaid maksehäireid, ei käitu vastutustundlikult. Sellisel juhul ei ole ta välja selgitanud, mis eesmärgil laenu võetakse ning kas laenuandja summat suudetakse tagasi maksta.

Samuti on tähtis, et laenuandja tarbijalt saadud infot otust tehes kasutaks — üksnes teabe küsimisest ei piisa.

Laenuandja ei käitu vastutustundlikult näiteks siis, kui

küsis laenuandja pangakonto väljavõtet, aga ei võta selles sisalduvat infot arvesse. Laenuandja peab olema ise aktiivne, et saada taotleja kohta piisavalt teavet, millele tuginedes teha laenu andmiseks või sellest keeldumiseks motiveeritud otsus.

1. JUULIL JÕUSTUSID ka reklaamiseaduse muudatused. Nüüd peab tarbijakrediiti reklaamides järgima vastutustundliku laenamise põhimõtteid. Reklaam ei tohi jätta muljet, et tarbijakrediit on lihtne ning mugav viis oma finantsprobleeme lahendada.

Niisugused reklaamid nagu «Käes on laenuaeg» ja «Raha kohe kätte, maksma hakkad alles kolme kuu pärast» kallutavad tarbijat kergekäeliselt laenu võtma ning jätavad mulje, et laenuandja riskivabalt. Reklaamiseaduse muudatuse jõustumise järel ei ole need enam lubatud.

PRÄÄNIK

Viljandi Lasteparki on pandud ilusad lilleseaded.

PIITS

Ugala tiigis asuvad saarekesed on võssa kasvanud.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

18

Tööportaali CV Keskus kasutajatest 18 protsenti on valmis kõrgema palga nimel riiki petma ning osa palgast ümbrikus ehk makse tasumata vastu võtma. 21 protsenti oleks nõus valima igava töö, kui see oleks kõrgelt tasustatud, ning kuus protsenti lepiks ületöötamisega.

Päikesevarje meisterdati koolituste käigus Räpina aianduskooli õpetaja näpunäidete järgi.

2 x PILISTVERE KOGUDUS

SUVERÖÖMUD

Pilistvere rand meenutab Kariibi mere plaaži

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Pilistvere paisjärvest möödasõitjad võivad rannas märgata pilliroost päikesevarju. Esimese kõrvale on plaanis seada varsti teine samasugune.

Pilistvere vaimulik Hermann Kalmus rääkis, et esimene päikesevari valmis Räpina aianduskooli õpetaja ja entusiasti Urmas Utso koolitusel. Selle nädala algul peetud koolitusel meisterdati teine vari.

Esteetika on eetika

«Eks see ole rohkem vahva finess ja pilgupüüdja,» lausus Kalmus. «Mõistagi ei ole sellistel varjudel meie kliimas suurt praktilist väärtust. Inimesed tahavad pigem päikese käes olla kui selle eest varju otsida. Veidi kaitsevad need siiski ka vihma eest ning suplejad saa-

vad sinna rätikuid või riideid asetada.»

Varjud seatakse kiriku lähisel asuvasse randa kodanikuühiskonna sihtkapitali avaliku teenuse arendamise projekti «Esteetika on eetika» käigus. Projekt keskendub küla ilme parandamisele ning hõlmab ka Pilistvere kalmistu ja mälestusmärgi korrastamist.

Hermann Kalmuse jutu järgi on kavas randa paigaldada veel tekstiilist päevitustoolid, meisterdada stiilne riietuskaabin, istepingid ja prügikastid

”

Siinset randa päris Hispaaniaa võrrelda ei saa, aga selle võrra on Pilistveres armsam ja kodusem.

MARTA PEDOSK, Ingli kohviku ettekandja

ning mõttes on rajada lastele mänguväljak. Kena liivarand ja võrkpalliplats on järve ääres olnud juba mitu aastat.

Pilistvere kogudus on järvele mitmel aastal uusi asju hankinud. Seal on võimalik laenutada kaht vesijalgratast, kanuud, väikest aerupaati ja parvsauna.

Randa tulevad ka naabrid

«Tänavu on neid kõiki väga tihedalt kasutatud,» rääkis Hermann Kalmus. «Oleme õnnelikud, et inimesed on meid üles leidnud. Tullakse randa, võetakse Ingli kohvikust jäätist või midagi muud, päevitatakse rannas ning ujutakse või käiakse veesõidukitega lustimas. Seltskonnad on tulnud Põltsamaalt, Võhmast, Türlit, Viljandist ja Suure-Jaanist. Õnneks on taevaisa olnud tänavu päikesega armuline ja muutnud meid päris tihti rannakülaks.»

Kõik soovijad võivad kasutada järveäärset lõkkekohta, selle juures toimetajad on jäänud vahel ka randa telkima.

Pilliroost päikesevarjud annavad Pilistvere järvele eksotilist hõngu.

Hästi on läinud pastoraadi lähistel juba kuuendat suve avatud Ingli kohvikul. Sinna astuvad sisse turistid, kes on tulnud bussiga Pilistvere kivi-kangrut uudistama, ning surnuaial käijad. Tunamullu valmis kirikla väliköök pitsaahju ja pliitidega. Nii võib kohvikust saada kohapeal küpsetatud pitsat, lasanjet ja hamburgereid, mis on paslikud taimetoitlastele.

Ingel tõmbab ka oma küla rahvast ning Imavere, Kabala, Kõo ja Võhma inimesi. Selle jäätisekokteil on aastaid kuulust kogunud, aga tänavu tekitavad seal furoori mahlakokteilid. Nende autor on ettekandja Marta Pedosk, kes äsja naasis töö- ja puhkeretkelt Hispaaniast.

«Pakume eri marjadest alkoholivabu kokteile ning purustatud jääga laimi- ja piparmündijooki,» tutvustas ta.

«Siinset randa päris Hispaaniaa võrrelda ei saa, aga sellevõrra on Pilistveres armsam ja kodusem,» lisas ta naerdes.

Männimäel võib auku kukkuda

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Viljandis Männimäel omaaegse KEK-i kontorihoone kõrval haljasalal varitseb liikujaid oht auku kukkuda, sest sealsete vanade kanalatsioonikaevude kaaned on pehkinud.

Ohtlikud veega täidetud kaevud on pooltühjalt seisva büroohoone vahetus naabruses, mõne sammu kaugusel populaarse loomakliiniku peasissekäigust.

Kaevukaante lauad on nii pehmed, et võivad täiskasvanud inimese raskuse all murduda, ning piisavalt kerged, et uudishimulikud lapsed võiksid neid kohalt ära tõsta. Viimati mainitud asjaolu on eriti tähelepanuväärne seetõttu, et vaid mõnesaja meetri kaugusel on linna suurim elamurajoon ja kool. Seega on enam kui tõenäoline, et aeg-ajalt ulatub sinna ka seiklushimuliste poiste ja tüdrukute teekond.

Viljandi Veevärgi juhataja Toomas Porro märkis pärast seda, kui oli palunud ettevõtte võrkude juhil kohapeal olukorraga tutvumas käia, et kõnealused kaevud ei kuulu tema asutuse vastutusalasse ning seetõttu peaks nendega tegelema kinnistu omanik.

«Need pole Viljandi vee- ja kanalatsioonisüsteemi osa. Nähtavasti on tegu mingit sorti kuivenduskaevudega, aga milleks need omal ajal tehti, ei oska me esialgu täpselt öelda,» rääkis ta. Ühtlasi pakkus juhataja, et vett täis tühimike põhi on poolteise meetri sügavusel.

Aadressi Männimäe tee

28 kandva kinnistu praegune omanik on aktsiaselts Vivikoop, mis omakorda kuulub linna suurimale tööandjale, aktsiaseltsile Aken ja Uks. Vivikoobi ametlikul telefoninumbril eile vastanud tundmatu mees keeldus paraku ajalehega mis tahes teemal suhtlemast. Sestap ei saa esialgu öelda, kas omanik on ohust teadlik ning teadvustab oma vastutust.

Sellest, et korraliku kaaneta kaevud ei põhjusta muret üksnes maakonnakeskuses, annab märku esmaspäeval «Sakala» vihjeliinile laekunud teade, mis viitab samalaadsele ohule Suure-Jaani vallas Ülde külas.

End külaliseks tituleerinud lehelugeja nimetas masendavaks, kui palju õnnetusi on Eestis viimasel ajal hooletusse jäetud kaevude tõttu juhtunud, ning avaldas häärmastust, et sellest hoolimata ei võta paljud vastutajad nende kohtade ohutuks muutmise nimel midagi ette.

«Üks selline kaev on Ülde külas Aia tänaval,» rääkis ta. «Olime laupäeval tuttavatel külas ning auto oli pargitud ettenähtud parklasse. Saabudes ei pannud me kaevu tähele, aga hilisõhtul minema sõites läks laps teisele poole autot, et sinna sisse istuda, komistas millegi koliseva otsa ja kiljatas. See oli lahtine kaev, mille peal oli vaid pisi-ke poolik eterniidijupp! See ta päästiski. Läksime tagasi tuppa majaperemehe juurde hoiatama, milline surmalõks neil aia taga on. Ühtlasi uurisime, miks nad sellega midagi ette pole võtnud — tänav on täis lapsi, kes teadagi jooksevad maal palju omapäi. Selgus, et kaevust on korduvalt teavitatud Suure-Jaani vallavalitsust, kuid miskipärast ei ole seni midagi ette võetud.»

Ohtlikud kaevud kuuluvad aktsiaseltsile Vivikoop, mis omakorda kuulub Viljandi suurimale tööandjale, aktsiaseltsile Aken ja Uks.

Festivali lavade ehitamine lossimägedes algas eile ning erinevalt kõigist varasematest aastatest peab pärimusmuusika keskus nii ehitus- kui festivalipäevade eest Sakala keskusele renti maksma.

KENNO SOO

MUUDATUS

Linn pakub folgipeole tasuta platside asemel reservfondist raha

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Homme algava pärimusmuusika festivali korraldajaid tabas hetkeline ehmatus, kui linnavalitsus tegi esmaspäeval otsuse, et ei anna neile lossimägede platse tasuta kasutada.

Otsust selgitades andis Viljandi linnapea Loit Kivistik mõista, et linnavalitsusel on võimalus pärast neli päeva kestva pärimusmuusika peo lõppu korraldajatele ootamatult tekkinud kulu hüvitada. Tõenäoliselt annab linn rendiraha korraldajatele lihtsalt tagasi.

6000 eurot lossimägede eest

Tänavu 21. korda peetav festival on seniste aastate jooksul saanud kõik festivali korraldamiseks vajalikud platsid linnalt tasuta. Sellise otsuse on linn langetanud tavaliselt juba tükk aega enne peo algust ning

see on olnud osa tema toetusest.

Esmaspäeval langetas linnavalitsus otsuse, et pärimusmuusika keskus peab kahe Kirsimäe ja Kaevumäe kuupäevase kasutamise eest maksma üle 6000 euro. See on korraldajatele pärast festivali oma reservfondist hüvitada.

Viljandi linnapea selgituse kohaselt on linnavalitsusel võimalik kogu lisakulu korraldajatele pärast festivali oma reservfondist hüvitada.

«Me ei ole tänavu andnud tasuta välja mitte ühtegi platsi ega staadioni,» lausus Loit Kivistik. Tema ütlemist mööda on sellistel linnale kuuluvatel asutustel nagu Sakala keskus või spordikeskus oma eelarve ning linnavalitsus ei saa neilt renditulu ära võtta. Seetõttu peavad kõik kontserdikorraldajad maksma lossimägede kasutamise eest seda haldavale Sakala keskusele täishinda. Küll aga võivad korraldajad esitada linnavalitsusele taotluse tekkinud kulu hüvitamiseks.

Küsimusele, kas folgipeo korraldajad saavad rendikulu linnalt tagasi, vastas Kivistik,

et selleks peab pärimusmuusika keskus tegema avalduse ning siis langetab linnavalitsus otsuse. Samas andis ta mõista, et tema pooldab rendikulu hüvitamist.

Festivali pealik Ando Kiviberg tunnistas, et algav festival on esimene, kus korraldajad peavad platside eest renti maksma. Ta avaldas lootust, et lisakulu õnnestub linnalt tagasi saada.

Samamoodi on linn käitunud teiste kontserdikorraldajatega. Näiteks lõppenud pühapäeval oli Sakala keskuse hoovis kontsert, mida organiseeris Viljandis tuntud kontserdikorraldaja Aivar Trallmann. Ehkki ettevõtmine oli publikule tasuta, tuli Trallmannil maksta keskusele ikkagi üle 150 euro renti. Linnavalitsusele esitatud taotlus tõi talle selle raha tagasi.

Festival loobus Sakala keskuse hoovist

Pärimusmuusika festival loobus mullu valminud Sakala keskuse hoovist seekord sootuks ning paneb oma väikese lava püsti muuseumi hoovi.

«Tahame, et vanalinnas oleks festivali rohkem tunda,» selgitas kolimist Ando Kiviberg. Teise põhjuseks nimetas ta endise kultuurimaja hoovi suurst.

«Pärast remonti muutus see suuremaks ning muuseumi hoov tundus meile seejärel paremini sobivat,» sõnas ta. «See on väiksem ja sinna saab viia rohkem intiimsust vajavad kontserdid.» Kiviberg oli veendunud, et kõik huvilised mahuvad muuseumi hoovi kenasti ära.

Vanalinna tuuakse festival ka reede ja laupäeva lõuna ajal. Siis vurab raekoja ette nimetatud isutekitamise lava. Tegemist on kahe vanaaegse veokiga, millest ühel esinevad ansamblid ja teisel on heliaparatuurile vajalik generaator. Veokitel antavad kontserdid on kõigile tasuta ning korraldajal ei tule raekojaplatsi kasutamise eest maksta.

Renti ei küsi linn festivalilt ka Vabaduse platsi ja sellega külgneva Tasuja puiestee sulgemise eest, sest volikogu otsusega on kõik kultuuriüritused tänavate sulgemise maksust vabastatud.

Lossimägede nõlvad jäävad festivaliks niitmata

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Kui tavaliselt on Viljandis kõik haljasalad niidetud hiljemalt pärimusmuusika peo alguseks, siis seekord jääb festivali ajaks mitmele lossimäe nõlvale kasvama kõrge hein.

Viljandi haljastusega tegeleva vanemarhitekti Age Alase sõnul jäeti hein folgi eel niitmata teist suve järjest ning see olevat pärimusmuusika festivali korraldajate soov, et paremini turvamist korraldada.

Festivali pealik Ando Kiviberg meenutas, et nõlvade niitmata jätmist taotles mullu festivalile turvateenust pakkunud firma, kuid tänavune lepingupartner polevat seda teemaks võtnud.

Tänavu esimest aastat folgipeo turvapealikuna ametis olev Marek Susi tunnistas, et festivali korraldajate ja linnavalitsuse vaheline arusaamatus tulenes tema teadmatusest. «Age Alas pöördus minu poole niitmise küsimuse-

ga ja meenutas eelmist aastat,» rääkis Susi. «Ta uuris, kas tänavu tuleks samamoodi toimida, ning oma teadmatuset tõttu vastasin jaatavalt.»

Mullu folgipeol korda hoidnud turvafirma soovitas heina niitmata jätta, et muuta pimeduse varjus mööda nõlva piletitä kontserdiplat-sile tungimine võimalikult keeruliseks. Varem on korraldajad rääkinud, et õhtu jooksul püüab kontserdipaikadesse mööda järsku tõuse tungida viis kuni kümme jänest.

Alase selgitust mööda aitab nõlvade hilisem niitmine hoida ka sealsete taimede liigilist koostlust ning tagab nende öitsemise. Ta kinnitas, et niitmine algab nõlvadel kohe pärast festivali.

Eelmisel kümnendil nõlvade niitmise eest vastutanud osaühingu Floreas Viljandi juht Margus London meenutas, et nõlvade niitmisele kulus tema firma töömeestel tavaliselt paar nädalat. Tööd sai teha ainult kuiva ilmaga, sest märjaga võisid trimmeriga niitjad mööda nõlva alla libiseda. Traktoriga pole järskudele kallakutele võimalik minna.

Esimese ja Teise Kirsimäe vahelisest orust on heina niidetud meetri ulatuses vaid jalakäijate tee äärde jäävast osast. Ülejäänud osa niidetakse tuleval nädalal.

KENNO SOO

Ehitaja teeb laguneva karniisi korda

ERET TALVISTE
sakala@ajaleht.ee

Juba peaaegu kuu aega suletud olnud kõnnitee Viljandis Lossi ja Tartu tänav nurgal torniga maja juures peaks jalakäijatele taas avatama folgiks.

Maja eest vastutava haldusfirma ISS Viljandi haldur Reigo Rannu sulges kõnnitee laguneva karniisi tõttu kolm nädalat tagasi. Konserveeri-

mistööde alustamine võttis Rannu sõnul kaua aega, sest ehitusfirmat oli raske leida.

Töid tegema palgatud osaühingu Artic Service juhi Marek Reinsaare ütlemist mööda on parandus minimaalne ning peaks valmima kahe päevaga. Tema hinnangul on maja fassaad üldiselt rahuldavas seisukorras ning pärast lahtise krohvi eemaldamist inimestele mingit ohu enam ei kujuta.

Tööliised eemaldavad lahtise karniisi, et jalakäijad jälle kõnniteed kasutada saaksid.

KENNO SOO

Uueveski Konsumi juures oli üks pakendikonteinereist küll täis, kuid selle kõrval oli kaks samasuguste jäätmete kogumiseks mõeldud konteinerit.

PRAHT

Konteineri ümber jäetud pakendid riivavad silma

JOHAN-KRISTJAN
KONOVALOV
sakala@ajaleht.ee

Viljandi pakendikonteinerite ümbrus kirendab tihti kõikvõimalikest toiduümbristest. Asjassepuutuvate ametnike sõnul on reostuse põhjus nii äraveo korralduses kui inimlikus laiskuses.

Esmaspäeval võis Uueveski Konsumi juures seisvate konteinerite vahel maas silmata mitut pakenditega kilekotti. Konteiner, mille ümber need vedelesid, oli küll täis, kuid sealsamas kõrval seisis kaks peaaegu tühja, millesse oleks võinud panna sama liiki pakendeid. Üleajav konteiner oli avaga, millesse võis lükata täis kilekoti, tühjadesse tulnuks pakendeid aga ühekaupa laduda. Konteinerit haldav osaühing Tootjavastutusorganisatsioon on selle tegevjuhi Alder Harkmanni sõnul prügistamise murega kursis. Ta ütles, et seda võib täheldada kogu riigis ning Tallinnas on reostamise vältimiseks üles pandud isegi turvakaameraid.

Harkmann selgitas, et need pakendid, mis on kilekottidesse jäetud, on tihti pesemata ning seetõttu ei taha inimesed

neid ka käsitsi konteinerisse laduda. Pesemata pakend liigitub aga segaprügiks ja seda pole võimalik taaskasutada.

Kõnealuste mahutite tühjendamise eest hoolitseva Väätsa Prügila raamatupidaja Marju Lahesoo sõnul tühjendatakse Viljandis Uueveski tee 16-a asuvaid konteinereid igal teisipäeval. Ta lisas, et pakendeid konteineri kõrvale jättes tekitatakse prügiveadajale palju lisatööd, sest need tuleb käsitsi kokku koguda.

Linn ei vastuta

Linna majandusameti keskkonnaspetsialist Inga Nõmmik kinnitas, et mõningaid kaebusi pakendikonteinerite ümbruse reostamise kohta on linnavalitsusele laekunud, kuid ta ei saa väita, et probleem oleks üleüldine. Nõmmiku sõnul ei pea pakendeid koguv organisatsioon ja konteinereid tühjendav ettevõtte linnavalitsusele oma tegevusest aru andma. Samas teadis ta öelda, et Uueveski Konsumi juures on konteinerite tühjendamise sagedus viidud maksimumini.

Pakendimahutid on tüli teinud Paalalinnas asuvale korteriühistule Lääne 6. Selle esimees Indrek Nuut selgitas, et korteriühistul on üks olmejäätmete konteiner, kuid selle läheduses asuvad neli segapa-

kendite konteinerit ning üks paberile ja papile mõeldud mahuti, mis kõik on üldkasutatavad.

Mõni aeg tagasi hakkas üks maja lähedusse tõstetud pakendikonteiner üle ajama ja linnud kandsid kergemad pakendid mööda korteriühistule kuuluvat muruplatsi laiali. Nüüd on konteinerid tõstetud Maksimarketi poole ja Nuudi sõnul ei ole ka reostust viimasel ajal olnud. Siiski avaldas ta lootust, et oma pakendeid Maksimarketi taha asuvasse konteineritesse toovad linlased ei jäta neid kottidega maha vedelema.

Pakendiseaduse kohaselt on ettevõtjad kohustatud osa enda toodetud pakenditest kokku korjama ja taaskasutama. Seda kohustust delegeeritakse taaskasutusorganisatsioonidele, kes paigaldavad pakendikonteinerid ja tellivad nende tühjendamise prügiveofirmadelt.

Üldistusi teha ei saa

Samuti Viljandis pakendikogumist korraldava Eesti Taaskasutusorganisatsiooni tegevjuhi Siret Kivilo sõnul pole temani kaebusi pakendikonteinereid ümbritseva prahi pärast jõudnud. Ta selgitas, et prügikastide seisukorra kohta pole üldistusi võimalik teha, sest piirkon-

niti kogutakse pakendeid eri graafiku järgi.

Siiski kinnitas Kivilo, et ette on tulnud nii seda, et konteinerid saavad täis, kui ka seda, et pakendid on jäetud lihtsalt konteineri kõrvale vedelema. Kivilo ütleb, et mööda on pakendite äravedaja kohustatud kokku korjama ka konteineri ümbrusesse jäetud pakendid, kuid enne peab ta veenduma, et tegemist pole olmeprügiga.

Inimesel, kes märkab, et prügikast on täis või selle ümbrus reostatud, soovib Kivilo ühendust võtta pakendeid koguva organisatsiooniga — seda juhul, kui konteiner on märgistatud selle organisatsiooni tunnusetega. Kui konteiner on märgistamata, tuleks kuhjuvast prahist teada anda omavalitsusele. Mõlemal juhul on vaja teatada aadress, kus konteiner asub.

Eesti Keskkonnateenuste lääne regiooni juhataja Jaan Viljase tähelepanekut mööda tuleb ette, et konteinerid saavad täis ning pakendeid lihtsalt ei viitsita nendesse laduda. Viljase sõnul muudetakse tühjendamise graafikuid vajadust mööda ning ka konteinereid tõstetakse ümber nii, et inimestel oleks neid võimalikult mugav kasutada. Seepärast asubki enamik neist kaubanduskuste läheduses.

Hauatagune elu kolib serveritesse

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Suure-Jaani vald on Viljandimaal teine, kes sidus oma kalmistute andmebaasi üleriigilise infosüsteemiga Haudi. Umbes aasta tagasi tegi seda Kolga-Jaani.

Kõikide infosüsteemiga ühinenud kalmistute andmeid ja nende kodulehti koondab veebileheküljel kalmistud.ee. Portaalist saab tellida e-teenuseid ning otsida infot huvipakkuva kalmulise kohta.

Paljudel kalmistutel on ka kaart, kus näeb konkreetse hauaplatsi asukohta. Lisaks avaldatakse portaalis infot lähiajal asetleidvate matuste kohta. Saab anda volitust oma hauaplatsile matmiseks, panna üles infot oma kalmuliste kohta, parandada andmeid, vahetada platsi kasutajat või loobuda platsist.

Ainus omataoliste seas

Tarkvara on loonud aktsiaselts Spin TEK. Selle müügiesindaja Laura Tärni sõnul on tegemist ainsa tarkvaraga, mis võimaldab surnuteregistri veebipõhist pidamist.

«Kõik sai alguse tublisti üle kümne aasta tagasi. Tallinnas otsis keegi endale programmi, et kalmistumajandust korraldada,» meenutas Tärn. Tema mäletamist mööda tehti algul tellijale niinimetatud *desktop*-i versioon. Aastatega seda arendati ning lõpuks muudeti veebipõhiseks.

Aja jooksul on ka palju funktsioone juurde tulnud. «Praegu vallad järjest liituvad. Eks hoo andis sisse ka uus kalmistuseadus, aga kliente oli meil juba enne seda päris palju,» rääkis Tärn. Firma laiendas teenust ka välismaale, sihtides Rootsi turgu.

Suure-Jaani vald ostis Haudi kasutamise õiguse hinnapakkumisega. «Alles eelmisel nädalal saime avaldada maetute andmed,» lausus keskkonnanõunik Tiit Umal. «Võtsime kalmistuvahilt kõik kalmisturaamatud, mis on ajapikku kogunenud, ja sisestasime andmed baasi.»

Ta kurtis, et ülestähendamise täpsuse aste on aegade jooksul olnud väga erinev. Kvartalijaotusega kalmistul on iga hauakoht väga tähtis, aga vahepeal pandi faktid kirja ainult surnuaia täpsusega. «Seega peame praegu väljas veel palju lisatööd tegema. Kogume infot nii inimes-

telt kui hauakividelt. Samuti tegeleme kaardistamisega,» andis Umal välitööde mahust aimu.

Eeltöö on mahukas

Kolga-Jaani vallavanema Kalevi Kauri sõnutsi on andmete sisestamine olnud pikk ja vaevaline protsess. «Vanu andmeid ju paljuskki pole,» nentis ta tõsisasja.

Ühel kalmistul polnud omal ajal mingit jaotust ning praegu joonistatakse seda alles üles ning moodistatakse teid ja kvartaleid, et iga platsi asukohta paremini kirjeldada.

«Ühtegi lisainimest me selleks palganud pole. Kalmistuvaht toksib oma töö kõrvalt olemasolevaid andmeid sisse,» kirjeldas vallavanem tegutsemist. Tema teada aitab ka vallasekretär matusteraamatuid andmebaasi sisestada.

«Loodame asjad õige pea nii kaugele saada, et kodanik oma lähedased meie platsidelt üles leiaks. Praegu otsivad väga paljud ju oma juuri ja küsitud on tihti,» selgitas Kaur.

Uus kalmistuseadus näeb ette registreerimise ja nüüd maksabki vald kahe surnuaia andmebaasi eest umbes 40 eurot kuus. «Kui andmed korralikult sisestatud saavad, on see kindlasti väga positiivne ja vajalik asi,» sõnas Kalevi Kaur.

Võimalused täienevad

Tiit Umal ütleb, et mööda saab praegu portaalist Suure-Jaani valla surnuaedadele maetuid vaadata ja omalt poolt infot saata. Et kalmistuvaht pole osav arvutikasutaja, aitavad andmeid sisestada vallaametnikud ja suvel ka praktikandid.

«Paberil andmed on ju ajas hangunud, aga elektroonilist versiooni saab pidevalt uuendada ning täiendada,» põhjendas Tiit Umal portaalil vajalikkust. Tema sõnutsi proovitakse aja jooksul ka lisateenuseid pakkuma hakata. «Näiteks kas või liiva plat-sile kandmine. Praegu veavad inimesed seda ise.»

Laura Tärni kinnitusele lisateenuseid kõige rohkem Tallinna surnuaedadel. Seal saab inimesed, kel pole võimalik endal kohale tulla, tellida kindlaks päevaks isegi küünlasüütamise või lillede asetamise hauaplatsile.

Tärn nentis, et paljud säilitavad andmeid kiriku- ja kalmisturaamatutes, aga need pole piisavalt turvalised ning neid ei saa uuendada. «Pealegi paber kulub ja kardab tuld.»

Järjest suurema hulga hauaplatsidega saab toiminguid sooritada arvutitoolilt tõusmata.

ELMO RIIG

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

30 000

Nädalavahetusel Lätis Salacgrīvas asetleidnud muusikafestivalil «Positivus» osales ligi 30 000 inimest.

Tove Sahlin ja Dag Anderson avasid etenduses «Roses and Beans» publikule dialoogiks oma paarisuhte.

MAARJA NOORMETS

NOOR TANTS

Kas sa tundsid juhtumisi eeltnisel nädalal igavust?

SYBRIG DOKTER,
Notafe õpetaja

Kui tundsid, siis ehk sel-
lepärast, et viibisid küll
Viljandis, aga ei võtnud
osa õpitubadest ja maga-
sid maha ka etendused.

8.—21. juulini leidsid aset 21.
Notafe ja rahvusvaheline su-
vekool. Eve Noormetsa ja te-
ma meeskonna korraldatud
festival pakkus õpitube, mode-
reeritud jutuaajamisi ja eten-
dusi nii õppejõududele kui esi-
nejailt, keda oli peale Eesti ka
mujalt. Kaugeimad maad olid
Austraalia ja Ameerika
Ühendriigid.

Tekib dialoog

Juba 21 aastat on siin korral-
datud festivali, kus nii profes-
sionaalid kui amatöörid leia-
vad endale sobiva tasemega
õpitoad ning avardavad nende
kaudu oma oskusi ja võimeid.
Seekord õpetati *action*-teatrit,
tantsutehnikaid, *qigong*'i, tant-
su ja videot, tantsuimprovisat-
siooni, joogat ja akrobaatikat.
Nagu tavaliselt, andsid
õpitube rahvusvaheliselt tun-
nustatud juhendajad. Festiva-
li muudab eriliseks asjaolu, et
siin on esindatud nii palju teh-
nikaid. See võimaldab dialoo-
gi astuda inimestel, kes muidu
kokku ei puutukski.
Osa õppejõude mitte üks-

nes ei juhendanud õpituba,
vaid astusid ühtlasi üles iga-
õhtustel etendustel. Võisid
osaleda õpetaja töötoas, vaa-
data teda järgmisel õhtul laval
esinemas, täheldada, kuidas
ta näiliselt viskab üle parda
põhimõtted, millele oli äsja
tunnis energiat kulutanud, ja
esitada selle kohta küsimusi
etendusele järgneval mode-
reeritud jutuaajamisel.

Marco Bonissimo (Hol-
land) juhendatud akrobaatika
ja žongleerimise töötuba oli
ehe näide, kuidas oodatud
olid igas vanuses inimesed.
Teismelised ja täiskasvanud
seisid kõrvuti kaheksa-aastas-
tega, püüdsid õppida palle õh-
ku viskama ja mis veel täht-
sam, laskma neil kukkuda, nii
et see viskajat närvi ei ajaks.

Sel aastal oli Bonissimo
erilise tähelepanu all pallide
ja kurikateta žongleerimine.
Nii märkab žonglööri keha ka-
sutades ka sellest tegevusest
tekkivaid helisid ja rütme.

Juba mitmendat aastat oli
festivali kavas *action*-teatri
töötuba. Niisugune järjepide-
vus pakub võimalust igal aas-
tal uuesti tagasi tulla ja oma
oskusi täiendada.

Action-teater on improvi-
satsiooniline füüsilise teatri
treening ja esinemismeetod,
mille töötas välja Ruth Zapo-
rah. See sisaldab korrastatud
ülesehitusega kehastumishar-
jutusi, mille tulemusena esi-
neja oskused muutuvad täpse-

maks ja spontaansemaks ning
kunstiline suhtlus selgemaks.

Tänavusel festivalil õpetasid
Ameerika Ühendriikide
suursaatkonna toel *action*-
teatrit ameeriklased Cassie
Tunick ja Heather Harpham.
Teise nädala tavapärastele
kolmetunnistele töötubadele
eelnes seekord nädalapikk-
ne intensiivne õpiperiood.
Festival avati Cassie Tunicki
ja Heather Harphami etendu-
sega «Second Nature», milles
osalesid ka Andres Noormets
ja muusik Danny Tunick.

Rahvuslik ja rahvusvaheline

Lõppenud festivalist võttis osa
üle saja inimese. Teiste seas
oli osalejaid Ameerika
Ühendriikidest, Rootsist, Lä-
tist, Ukrainast ja Poolast. Õpe-
tajad laiendasid omakorda
ürituse geograafilist spektrit:
peale eestlase Mari Mägi oli
neid seekord Jaapanist, Hol-
landist, Rootsist ja Šveitsist.

Välisõpetajad ja -esinejad
juhatavad osalejad oma rikka-
like teadmiste ja kogemuste
juurde ning pakuvad võima-
lust teadmisi vahetada, and-
maks aimu ka sellest, mis toi-
mub kaugemal. Ajal kui pal-
jud Euroopa maad muudavad
väljast pärit õpilastele oma
haridusasutustesse pääse-
mise üha keerukamaks, annab
Notafe oma avatusega tähtsa
panuse rahvuslikku ja rahvus-
vahelisse kultuuriellu.

Õpilane saab festivalil töö-
tubasad kombineerida. Näi-
teks oli seekord võimalik vali-
da hommikuks Fornier Orteze
tantsutehnika ning õhtuks
Andrea Keizi video ja tants,
hommikuks Mari Mägi ja õh-
tuks Takashi Tsumura või vee-
ta õhtupooliku hoopis Jan Rit-
sema töötoas mõttekunsti ja
artikuleeritud küsimist treni-
des.

Festivali keskel olid kor-
raldajad jättnud ühe päeva te-
gevusest vabaks ning usalda-
nud õpilaste kätte. Näiteks
Kaspar Aus näitas sel päeval
oma pooleli olevat tööd ning
koreograafiat. Järgnes arutelu.

Nagu ikka, olid igal õhtul
Koidu seltsimajas etendused.
Neid anti ka mujal, näiteks tu-
ruplatsil ja Jakobsoni tänava
parklas. Katrin Essensoni,
Kadri Noormetsa, Jaak Sapa-
se ja Margo Tederi lavastuse
«Essentials», Christina Ciup-
ke, Nik Haffneri ja Mart Kang-
ro lavastuse «Wait and See»
ning Compagnie József Trefe-
li «Jinx 10» kõrval oli muidugi
tähtis koht õppejõudude töö-
del.

Jan Ritsema lavastuses
«The Conversation», Tove
Sahlini ja Dag Andersoni lavas-
tuses «Roses and Beans» ning
Rosalind Crispi, Andrew Mor-
rishi ja Hansueli Tischhauseri
lavastuses «No-one Will Tell
Us» olid ühtaegu esindatud
meelelahutus ja provokatsioon.
Etendused olid väga eri-

ilmelised. Jan Ritsema töötas
pika tekstiga ning kutsus pub-
likut pärast etendust selle üle
mõtteid vahetama. Näiliselt
oli tegu diskussiooniga, ent üht-
lasi oli see etenduse osa.

Rosalind Crispi seatud la-
vastuses «No-one Will Tell Us»
seisid kolm esinejat reglemen-
teeritud raamistikus vastami-
si keeruliste otsustega: kas lii-
kuda, musitseerida või kõnel-
da? Lavastust toetas Marco
Wehrspanni suurepärane val-
gusreži.

Töös «Roses and Beans»
avasid Tove Sahlin ja Dag An-
derson publikule dialoogiks
oma paarisuhte. Selles arutle-
ti näiteks pingviinide armas-
tuse üle, analüüsiti Rootsi
printsessi Madeleine'i õnne-
tut suhet ning pakuti samal
ajal publikule torti ja kohvi.
Kõike seda saatsid esinejad
klassikaliste armaslaulude,
näiteks Dolly Partoni ja Ken-
ny Rogersi «Island In The
Streami» versioonidega.

Festival lõppes pühapäe-
val, 21. juulil traditsioonilise
avatud lavaga, kus kõik õpi-
toad andsid ülevaate nädala
jooksul tehtud pingelisest
tööst ja demonstreerisid õpi-
lastele 2014. aasta võimalusi.

Loo autor Sybrig Dokter (Rootsi)
on olnud mitmel aastal Notafe
õpetaja ja viimased kaks aastat
Notafe vestluste «Tegija räägib»
kuraator. Tõlkinud festivali kir-
jamees Erni Kask.

ARVUSTUS

Kesköö- päike ja üksildus

MARGUS
HAAV

«Sakala»
433 0046

Tunnustatud šoti kirja-
niku John Burnside'i
möödunud aastal origi-
naalis ilmunud romaan viib
lugeja Norra. Seal põhjapo-
laarjoone kandis elavad äsja
keskkooli lõpetanud Liv ja te-
ma heitliku meelelaadiga
ema, tunnustatud kunstnik
Angelika Rossdal.

Liv on üksildane tüdruk,
kes püüab endale tegevust
leida nende nappide vahendi-
tega, mida see kauge paik pa-
kub. Neiu ainus sõber on va-
namees, kes lummas teda lu-
gudega trollidest, näkkidest ja
salapärasest huldrast. Siis
aga upub mõnenädalase va-
hega kaks venda.

Esimestest lehekülgedest
peale juhib autor lugeja osa-
valt kummalisse meeleseisun-
disse. Ebausulõngadest kok-
kupõimitud teos sisaldab nap-
pe, kuid konkreetseid viiteid
vanadele müütidele.

Raamat on esitatud Livi
minajutustusena. Meie ees
avaneb osalt tema enda loo-
dud maailm. Ehkki selgelt pii-
ritletud, on see ometi karge —
täis valgeid öid, unetust ja
pööraseid ettekujutusi. Seal-
ses heleda taeva ja külma
maakamaraga võtssuues on
eraldi nimetused pimedate aja
ning suveharja kumendava
hämariku tarbeks.

Kolmesajaleheküljeline
tekst sisaldab tohutul määral
kordusi. On selle eesmärk ehk
viia lugeja iselaadi transsi?
Tegelikult ei ole raamatu tege-
lased keskööpäikese norrala-
sed. Ma ei saanud lõpuni lahti
tundest, et nad kõik on selli-
sed, nagu üks keskealine šoti
meeskirjanik kujutleb neid
olevat ning koloriidi andmi-
seks mõeldud rahvuslikud vii-
ted, alustades kõõmneviini ak-
vavitist ja lõpetades karamel-
limaitseilise pruuni juustu gje-
tostiga ei mõju veenvalt.

Aga midagi selles raama-
tus kindlasti on, ega ma mui-
du seda lõpuni oleks lugenud.

RAAMAT

John
Burnside,
«Uppumis-
te suvi»

- Inglise kee-
lest tõlki-
nud Triin Tael, kujun-
danud Dan Mikkin
- 296 lehekülge
- Kirjastus Varrak

KOGE MUS

Pimekohting hõrgutistega

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Eelmisel reedel olin lahkesti palutud pimesöömisele kohvikusse Harmoonia. Tegin klassikalise vea ja kasutasin paari sündmusele eelnevat vaba tundi sõpradega pannkoogiõhtu pidamiseks.

Kui kohale jõudsin, oli fotograaf kohviku juhataja Kevin Rommeli juba seina äärde pannud ning sihtis teda kõikvõimalikke poose peale sundides objektiiviga. Uurisin ääri-veeri, mis mind siis õigupoolest ees ootab. Et mu ainus pimedas toitumise kogemus oli öösel elektrita sauna eesruumis kobamisi räim tomatis konservi otsimine, polnud ootused just kõige kõrgemad.

Kohvikus oli valgus hämaraks kruvitud ning külalisi ootas pidulikult kaetud laud, kus iga istekoha juurde oli pandud silmaside. Jõudsin vaid mõelda, et mida kõike tänapäeva eurooplane igavusest ära ei tee, kui silmasin täidetud veinipokaali. Töö ajal tilgake meeldivat toonusetõstjati! Leebusin nagu ema kaissu pääsenud karupoeg.

Tasapisi täitus lauaäär huvilistega. Kõik saabusid paaridena. Veerand tunni jagu summutatud häälel kudrumist. Elevas tujus loeti üle nuge ja kahvleid ning prooviti silmaklappe. Tundsin, kuidas laup pingest kergelt märjaks tõmbub. Laudkonnas viibis ka üks soome noormees, kellele kallim kõike toimuvat tõlkis. Selleks hetkeks, kui kohvikutöötajad meid instrueerinud olid ning palusid silmad kinni katta, tekkis veider tunne, nagu oleks kohal, aga samas ei oleks ka. Ja aru ei saanud nangunii enam midagi.

Kohanemine võttis aega

Teenindajad palusid meil kobamisi tuvastada lauanõude asukoha ja olukorraga kohanda. Samuti lubasid nad meil kogu aeg silma peal hoida ja vajaduse korral aidata. «Mismoodi te mind ikka aitate, kui ma veini suust mööda kõhu peale valan?» mõtlesin endamisi.

Rõhutati, et tegemist on to-

reda seltskonnamänguga, ning soovitati valjul häälel arutada ja kommenteerida, mida tunne- me või arvame end suhu pistvat. Olin kindel, et käivitati kaamerad Youtube'i klippide jäädvustamiseks ning teenindajatel on naeru tagasihoidmisest veresooned peas lõhkemas.

Kõigepealt toodi eelroog ning öeldi, et seda süüakse noa ja kahvliga. Ruum täitus meeldiva värske maitserohelise aroomiga.

«Ei, härra, teie võtsite nüüd lusika. Proovige palun uuesti!» kostis muigvel teenindaja pehme tämber.

Kolistasin mõnda aega mööda taldrikut ringi, kuni toidu leidsin. Noa all tegi see röstsaialikult krõmpsuvat häält. Ent kui kahvli arvatava palukese suu juurde tõstsin, selgus, et see on tühi. Niimoodi päris mitu korda järjest. Tundsin, et vererõhk hakkab tasapisi tõusma, ja otsustasin näpu appi võtta. Aktsioon tipnes kahvli ja nimetissõrme epiteelkoe tahtmatu kokkupõrkega, kuid nõksu sain vähemalt kätte.

Eelroal oli üllatavalt hõrk ja meeldiv maitse. Iga suutäiega muutusid sööjate hääled lõbusamaks ja valjemaks. Arutati segiläbi, millega tegu võiks olla. Variante oli lõhest toore lihani.

Sihikud paigast ära

Seejärel toodi lauda teine eelroog. Jälle kostis abivalmis hää: «Ei, härra, see ei ole teie veiniklaas.»

Laualt paluti otsida lusikat. Lõhna järgi võisin vanduda, et tegemist on kanapuljongiga. Lusikale jäi midagi suure pelmeeni sarnast. Et olin arvestanud väiksema suutäiega, sattus osa maitsvat kraami habemesse. Teises lauaotsas häälitsees keegi: «Öök! Mis imelik lödi see on? Mul ei lähe see kuidagi alla!»

Seevastu naine mu paremal käel oli vaimustuses ning lõpetas oma portsu esimesena. Ka mulle meeldis see veider supp. Olin pimedusega nii palju kohanenud, et ülejäänud leemekest manustada enam väga keeruline polnudki.

Pearoa saabumise ajaks oli kõht tegelikult täis. Ohkasin raskelt ja tõmbasin ninaga õhku. Lõhn oli meeldiv. Palusin teenindajalt abi veeklaasi leidmiseks ning asusin prae kallale. Esimese suutäiega sai selgeks, et liha on ohtra kastme sees. Faktiga pidi nõustuma kogu mu nägu, sest olin noaga tühja saaginud ning üritasin vist poolt praadi korraga suhu tõsta. Õnneks polnud ma ainsana hädas. Jälle aitas teises lauaseras üks teenindaja: «Oot, teil hakkab midagi taldrikust välja kukkuma. Ma aitan selle tagasi.»

Prae koostise osas olid sööjad kõige rohkem eri meelt. Lihalooskaks pakuti nii lammast, kana kui eri siseorganeid. Keegi, kes oli kindel, et tegu on maksaga, keeldus edasi

söömast. Mina leidsin taldrikult ka midagi põhjakõrbenud kartulipudru laadset ja vist röstitud paprikat. Kui kahvlile õnnestus saada natuke iga toiduainet, oli maitsebukett väga hea.

Rõõm teiste ebaõnnest

Järsku kuulsin oma vasakult käelt ärritatud soomekeelset jutuvada. Selgus, et kauge külaline oli suutnud endale midagi sülle ajada. Parastava põhjamaalasena olin ilmselgelt lõbustatud.

Magustoidu ajaks oli kõht nii täis, et oleksin tahtnud püksinööbi lahti lasta ja pisut pikali visata. Meid hoiatati, et dessert serveeritakse kõrges poakaalis. Leidsin selle suure vaevala, kuid lusikaga klaasisuule pihta ei saanud. Olin valmis roale jälle näpupõhiselt liginema, kui kostis mahlane lõrtsatus. Pihtas-põhjas! See oli üle keskmise magus vaht, milles peitunud mingid krõgisevad terad. Kellelegi meenutas see kruusa, keegi tuvastas seose granadilli viljaga.

Olin sunnitud poole alles jätma. Tunnistasin töötajale alandlikult, et lihtsalt ei mahu enam.

SELGITUS

KEVIN ROMMEL, Harmoonia kohviku juhataja

Pimesööming on pidulik õhtusöök, mille ajal saab inimene keskenduda ainult lõhna- ja maitsemismeelele. Tegemist on väga kiiresti populaarsust koguva trendiga.

Sööjatel seotakse silmad kinni ning toituda tuleb käsi- kaudu kombates. Nii mõnelgi juhul võib saada suure üllatuse osaliseks ja avastada,

kui lihtne on meeli petta, kui üks neist blokeerida. Tunne- me teisiti magusust, happe- sust, soolasust ja vürtsikust. Samuti muutub palju intensiivsemaks lõhnataju. See on ka väga tore seltskondlik mäng, kus nalja on nii asja- osalistel kui kõrvalseisjatel.

Mina puutusin selliste pimesöömingutega esimest korda kokku umbes seitse aastat tagasi. Eelmisel nädalal Harmoonias korraldatud üritus oli esmakordne. Jätka- me kindlasti sügisel ja siis ju- ba keerukamaid ning etteai- mamatuid maitseid ja koostisosi pakkudes.

Kui poolteise tunni möödu- des silmadelt klapiid eemalda- sime ja valgusega harjuda üri- tasime, avanes laual võrdlemi- si postapokalüptiline pilt. Lõ- distamisvõistluse oli aimata- valt võitnud soomlane, kelle juures laudlina esialgset värvi enam tuvastada polnud võima- lik.

Meie ette toodi peakokk, kes uuris, mida enese arvates

söönud olime, ja näitas siis, mis see tegelikult oli olnud. Road nägid välja imeilusad. Leidsin kokkuvõtteks, et olen siiski rohkem silmadega sööja tüüpi. Aga soovitan seda kindlasti proovida. Võtke kaasa hea huumorimeelega kaaskondsed ning ärge nii-öelda üle riietu- ge. Kui küsite veel paar pokaali veini lisaks, jätkub järelepeol juttu kauemaks.

Õhus on elevust. Külalised ei tea veel, et asuvad sööma toorest loomaliha.

MENÜÜ

Pidulik õhtusöök koosnes neljast käigust.

- Veisetartar krõbesaial sinepikastme, rukola ja parmesanijuustuga
- Pärlkana konsomee parmesanitäidisega safiraniravioolidega
- Punases veinis hautatud vasika põsk kartuli-spinati dšessiga
- Granadillivaht

Talu silt paelub möödujate pilku.

2009. aastal Passaial üles astunud Võrumaa Sulbi külateatri etendus «Vigased peigmehed» pakkus rahvale rohkesti lusti.

EGON VALDARU

Viinamarjad annavad head saaki.

VÕÖRUSTAJA

Passaia taluhoov on olnud Kuhjavere küla teatripäevade südameks

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Passaia talu on kuulust kogunud sellega, et seal on peetud Kuhjavere külateatripäevi. Passaia hooned, nagu ait, laut ja 1924. aastal ehitatud elumaja on olnud näidenditele dekoratsiooniks, sobitades suurepäraselt möödunud ajastute hingusesse.

Suürürituste ajal on perenaine Mare Lemming pannud kõigile külastajatele lauale omaküpsetatud saia, mille juurde on alati käinud ka meepurk.

Kuhjavere teatripäevade patrooni Kalju Komissarovi meelest sobib Passaia etenduste andmiseks ideaalselt. «Üle kõige tuleks imetleda pererahvast, kes oli nõus tooma sellele üritusele ohvriks oma privaatsuse. Ega see lihtne ole, kui sadakond võhivõõrast inimest sinu hoovil ringi trambib,» tõdeb teatrimees.

Mare Lemmingu sõnutsi on publikut võõrustada olnud väga mõnus. Koos kaasa Margusega vuntsis ta selleks talu viimseini korda. Rühmamist oli tublisti, aga üritusest saadud rõõm korvas tema jutu järgi pingutused kuhjaga.

Teatripäevade keskus

Perenaise arvates oli ainuüksi Kalju Komissarovi toimetamist põnev vaadata. Teatrikorüfee jälgis etendusi tähelepanelikult ning jagas hiljem peetud keskustelusi harrastusnäitlejatele asjatundlikke näpunäiteid.

«Meie juures õõbivad alati Avinurme rahvateatri näitle-

jad, rõõmus ja vaimukas rahvas. Et Avinurmes valmistatakse tünne, kinkisid nad meile oma lõpututest varudest tünnekesi ja korve,» räägib Mare Lemming.

Varem Viljandis elanud Mare ja Margus Lemming kolisid Kuhjaverre 1995. aastal. «Meheonul lapsi ei olnud ning ta parandas oma majapidamise meile,» jutustab perenaine, varem 30 aastat juuksuriametit pidanud naine, kes praegu töötab Viljandis lasteaiaõpetaja abina.

«Siia kolides üritasime tõemeeli talu pidada. Pullid olid laudas, aga meie, linnainime-

sed, ei saanud nendega hakkama. Loomad olid ettearvamatud, meie jõud jäi napiks,» meenutab ta.

Põllupidamine äpardus

Ühtlasi asus pererahvas innukalt kartuleid kasvatama ning saagist jagus poolele suguvõsale. Paraku ei osutunud seegi ettevõtmine kuigi tulusaks ja nüüd ostavad nad endalegi talvekartuli naabruses asuvatest suurematelt kasvatajatelt. «Suvised kartuli saame ikka oma aiast. Ise kasvatame ka tomatit, kurki, tilli, sibulat ja muud maitserohelist, nende

pärast oleks narr linna turule minna,» kõneleb Mare Lemming.

Maja seina ääres nuumavad pilku viinamarjakobarad. Kuigi paar taime sai perenaise jutu järgi esitsa üksnes prooviks istutatud, on need suurepäraselt edenenud ja rikkalikult vilja kandnud.

Talu hoonetel on pikk ajalugu. Elumaja pärineb 1924. aastast. Omal ajal palkidest ehitatud hoonele pani peremees kivivoodri ümber ja tegi peale teise korruse. Kõik hooned on Mare Lemmingu sõnutsi taastatud üldjoontes endises stiilis. Et pereisa Margus peab

linnas ehitusmeistri ametit, oli töö talle tuttav.

Rassimist on olnud kividega: neid on tassitud ümbruskonna suurte põldude raunadest ning veetud kohale traktori ja autoga. Nüüd rõõmustavad pererahvast ja külastajaid uhked rinnatised ning suurtest kividest rajatud hubane grillinurk.

Mare Lemmingu jutu järgi juhtus majaga nii, et kui teine korrus peale ehitati, sai ruumi kõigile lähedalt, aga siis kasvapidajad pojad suureks. «Nüüd on pinda liiga palju ning ajame mehega teineteist mööda suurt maja taga,» naerab ta. «Noorem poeg on 30-aastane, tema lõpetas põllumajandusülikooli ja töötab õpitud erialal. Vanem, 35-aastane poeg on Tartus arst,» räägib Passaia perenaine.

Metsas on kotkapesa

«Lapselaste Henri ja Karli külastääd teevad meile suurt rõõmu. Vanema, viieaastase Karliga käime ümbruskonnas matkadel, võtame võileivad kaasa, söidame vahel veski juurde ning sööme seal võileibu ja metsmaasikaid,» kõneleb vanaema.

Mare Lemmingu sõnutsi on ääremaal asuva küla kaugemas sopis vaikust ja rahu nii palju, kui hing igatseb. Tihti trehvab seal linde ja loomi. «Maja juures on palju pääsukesti, nende pesad on akna ääres reas. Lähedal metsas on kotkapesa,» jutustab ta.

Osutades aida küljel olevast puidust kurele, ütleb Mare Lemming, et see oli nende pulmakurg. «Vahepeal kadus ta ära, aga kui Viljandist siia kolisime, leidsime üles ja võtsime reliikviana kaasa — ehk toob meie nooremale pojale perelisa,» muheleb ta.

Nii Margus kui Mare Lemming on agaralt kaasa löönud Kuhjavere külaliikumises, mis

ARVAMUS

ROMEO MUKK,
Kuhjavere
külavanem

Passaia talu pererahvas on tore ja abivalmis ning lööb küla ettevõtmistes alati agaralt kaasa. Nad on töökad ja suurepärase huumorisooniga. 2007. aastal, kui Kuhjavere pälvis Eesti aasta küla tiitli, võis kaalukeeleks saada Mare Lemmingu küpsetatud sai, mis võitis žürii liikme Ene Ergma südame.

tähistas sel kevadel 15. sünnipäeva. Passaia perenaise sõnutsi on üheskoos toimetades elu põnevaks muudetud. «Varem olime nagu kõik ääremaa külakesed: iga majapidamine nokitses omaette ja üed olid veidi räämas. Meiegi kodu ei olnud midagi erilist, sest elasime algul linnas ega jõudnud kõike korras hoida,» räägib ta.

Rõõmu pakub Lemmingutele seegi, et paar aastat tagasi kattis vald külatee mustkatttega ning nüüd saab koduukseni sõita puhta autoga. «Talvel ei ole samuti muret, sest naabertalu mees Jaan Reiner lükkab kõik teed lahti. Lume tõttu ei ole me kunagi pidanud koju jääma,» kõneleb Mare Lemming.

Passaia talu perenaine mõnab, et 25 kilomeetri kaugusel Viljandis autoga töö käia läheb kulukaks, aga maaelu trumbid korvavad selle. «Maal on mõnus: hommikul astud toast välja, hingad värsket õhku ja kuulad linnulaulu. Tänavune suvi on imeline,» õhkab ta südamest.

Passaia talu perenaise Mare Lemmingu sõnutsi on teatripublikut võõrustada olnud mõnus. 3 x MARKO SAARM

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee.
Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

KONTSERT

Sakala keskuse hoovis on 27. juulil kell 20 Alen Veziko kontsert «Ei ole öeldud lihtsalt tuul-de». Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

Viljandi linnaraamatukogu laste-osakonnas täna kella 10—18 «Suvi raamatukogus». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

NÄITUSED

Viljandi linnagaleriis raamatukogu kolmandal korrusel on 1. augustini avatud Kaupo Kikkase fotoinstallatsioon «Kaevurid». Trepihallis on 31. juulini Soome instituudi rändnäitus «Kigas, kerge ja karge nagu vesi. Soome nüüdisproosa». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse kolmanda korruse fuajees on näitus «Avasta Mulgimaad, jäädvusta oma kodukohta» ja sinises saalis ajakirja «National Geographic» fotonäitus «Ookeani hing». Mõlemad näitused jäävad avatuks 31. juulini. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia. Tel 435 5529.

Abja kultuurimaja esimese korruse fuajees ja väikeses saalis on näitus «Looduse aasta foto 2012», Abja päevakeskuses Jaan Pääsukese fotonäitus «Mäng valgusega». Abja Ukuva-ka ruumes saab näha pärandkultuuri aastale pühendatud näitust «Oh aegu ammuseid». Kõik näitused on avatud 31. juulini asutuste lahtioleku aegadel.

Viljandi muuseumi näitusetoas on 11. augustini 1970. aastate laste elu kajastav näitus «Lapse põli». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi linnagaleriis saab näha Kaupo Kikkase suuremõtmelisi fotosid sarjast «Kaevur».

MARKO SAARM

Viljandi uue kunsti muuseumis näeb 20. augustini rahvusvahelist kunstinäitust «Vabaduse püüe» ja Kuulo Vahteri Eesti 95. aastapäevale pühendatud näitust «22 Eestit». Sellele on välja pandud portreed Eesti riigitegelastest alates Jaan Tõnissonist kuni Andrus Ansipini. Linnu tänav 4.

Kondase keskuses näeb 26. augustini väljapanekut «Meisterfotograaf Jaan Riet. Inimesed ja paigad stereofotodel 1902—1935», 15. septembrini Anna Wildrose'i kollaaži- ja assamb-laažinäitust «Sinine, valge, punane», 22. septembrini Kaarina Staudinger-Loppukaarre maale müstilistest olevustest «Õised

olevused» ning 22. septembrini Soomes elava kunstniku Tatjana Bergelti kollaaže «Keele ilu» ja Urve Küttneri «Visioonid». Püsi-ekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Mõisaküla raamatukogus näeb Eesti Vabariigi 90. aastapäevaks valminud rändekspositsiooni «Eesti riiklikud teenetemärgid». Näitus annab ülevaate Eesti riiklike teenetemärkide ajaloost ja tänapäevast. Eksponeeritud on hulk haruldasi ning rahvale tundmatuid dokumente ja fotosid. Väljapanekut koostades on kasutatud lisaks rahvusraamatukogu kogudele Eesti fil-

miarhiivi, Eesti riigiarhiivi ja Eesti ajaloomuuseumi materjale. Näituse on koostanud Lea Hein ja kujundanud Tiit Laur. Raamatukogu on avatud E, K, N, R kella 10—17 ja T kella 12—19, L ja P suletud. Info tel 436 4103.

Suure-Jaani külalistemajas saab näha Valev Seina maalinäitust «Jaanist mihkkipäevani». Ilmatri tänav 3-a. Tel 551 5932.

NIMEPÄEV

Täna nimepäevalised on Kristiina, Kristina, Kristin, Krista, Kristi, Kristel, Kirsti, Kersti, Kerstin, Kirsi, Rista ja Riste.

VÕHMA LINNA PÄEVAD

KESK-EESTI LAAT

MIKK SAAR & TANJA MIHHAILOVA

02.08.2013

ANS. DREAMERS ANS. SWINGERS

DJ KERMO HERT

ROLF ROOSALU BÄND

TRIBUTE TO GEORGE MICHAEL

03.08.2013

ANS. TRI TONES JA MARI ANN

DJ KERMO HERT

ESINEVAD KOHALIKUD ISETEGEVUSLASED VÕHMAST JA SÕPRUSLINNAST STENDEST RAHVATANTSUANSAMBEL KULJUS

KESK-EESTI PEAVALLAVANEMA KONKURSS 2013

VÕRKPALL 3-LIHKELISTELE VÕISTKONDADELE. KIIRMALE, SASKU, LAUATENNIS. KOROONA JALGPALL VÕHMA VS PÕLTSAMAA VETERANID. VÕHMA RAMMUMEES 2013

ETTEVÕTMISI LASTELE JA NOORTELE TÖÖTOD

ÕHTUSTE KONTSERTIDE ALGUS KELL 19.00 **PILET 7€ SOODUSPILET 5€**

OÜ KÕIKV VÕHMA, PRENTON OÜ, JÜRI KALISTRATOV, VÕHMA TÖÖTUKI, SK VÕHMA, DI EHTUS, EESTI VALGUS OÜ

JALAD SELGA, RATTAD ALLA - KÕIK VÕHMASSE KOKKU!

TEENUSED

Majade värvimine, pritskrohvimine ja parandused, survepesu. Tel 5190 7192.

Elektri-, plaatimis- ja ehitustööd. Tel 508 7448.

Kaevetööd miniekskavaatoriga ja torutööd. Tel 5646 4806.

Metallitööd: väravad, aiad, piirid. Tel 517 5265.

Virtsapüüt. Tel 518 5879.

Värviliste metallide keevitus ja velgede sirgestamine. Aalux Rehvikeskus, Riia mnt 97. Tel 5660 4152.

Plaatimistööd ja vannitubade remont. Tel 5830 3488.

Terrasside ja saunade ehitus. Tel 5377 2246.

Carstopis kliimahoodus 45 €.

Probleemsete puude lõikus. Tel 5302 3518, www.arborist.ee.

Veo- ja tösteteenus. Liiv, kruus, killustik, muld. Tel 5373 1475.

TUTVUS

45 a mees soovib tutvuda naisega. Tel 5326 9128.

KOOLITUSED

Koerte koolitus. Tel 529 5497.

Soome tööohutuskardi koolitus 27. juulil ja 3. augustil. Hind 85 eurot. OÜ Partners (koolitusluba nr 6240HTM), tel 5661 4656, www.aktuaalkoolitus.ee

ÄRA ANDA

Ära anda kassipojad. Tel 5824 7963.

SUVEKS LADU TÜHJAKS

Rakvere - Viljandi - Jõhvi - Pärnu - Narva - Tallinn - Tartu
Osta otse www.itshop.ee mugavalt ja kiirelt kaup koju kätte

Hinnad soodsamad kuni -60%

Arvuti ITshop i310

Intel® Core™ i3-3220 protsessor
500GB kiire kõvaketas
4GB operatiivmälü
Intel® HD graafika
DVD kirjutaja
ID kaardilugeja
Klaviatuur, hiir
Garantii 2 aastat

399.00
339.00
Kuukakse: 9€/48 kuud

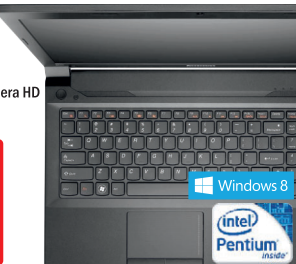

Parima hinnaga äriklassi kvaliteet!

Sülearvuti Lenovo B590

15,6" HD LED laekraan
Intel Pentium B960 protsessor
4GB DDR3 operatiivmälü
500 GB SATA3 kõvaketas
DVD-kirjutaja, Intel HD graafika
Wifi b/g/n, Bluetooth, veebikaamera HD
Microsoft Windows 8 64bit
Kaal 2,5kg, Aku kestvus kuni 6h

490.00
369.00
Kuukakse: 9€/48 kuud

Parim Tahvelarvuti 2012!

ASUS Nexus 7

7" LED 1280 x 800 IPS ekraan
1.2 GHz neljatuumaline protsessor
720p videosalvestus
Android 4.1
32GB sisemälü
3G modem

350.00
309.00
Kuukakse: 8€/48 kuud

Võimsus ja kvaliteet stiilses korpuses

Tahvelarvuti ASUS MeMo Pad Smart

Uskumatult palju lüsti neljatuumalise protsessori ja IPS-ekraani näol nVidia neljatuumaline protsessor
10.1-tolline IPS-paneel
HDMI, Stereokõlarid
Autofookusega
5 MP kaamera

350.00
319.00
Kuukakse: 8€/48 kuud

Raadiosaatjad Cobra, Midland ja TopCom

Suvehinnad kuni -31%

Raadiosaatjad Cobra MT115/117
Sobiv kasutada auto või jalgrattamatkal, metsas või merel.
Kuni 5km distants.
8 kanalit
Sissetuleva kõne alarm
Toide 3x AAA patareid

33.50
29.90

Kaamera NIKON COOLPIX L610

14-kordse optilise suumiga lihtsalt kasutatav, kompaktne ja nutikas kaamera, mis jäädvustab hea kvaliteediga kõik su olulised hetked. Seda 16-megapikselse foto kui ka Full HD videona.

235.00
185.00
Kuukakse: 7€/30 kuud

Välised USB kõvakettad
nüüd kuni 4TB

500GB 76.00
48.90
1TB 99.00
78.90
4TB 235.00
199.00

Kõige uuem navigaator Eestis:

Garmin 54LM Europe 5"

Lihtne otsida aadresse. Seade juhatab sind sihtkohta selgete häälijuhistega. Seadmele on eelsalvestatud detailne Euroopa kaart koos miljonite huvipunktidega ning võimalusega lisada enda huvipunkte.

199.00
165.00
Kuukakse: 8€/24 kuud

AutoGPS BLOW 50B juhatab sind alati kohale

Suur 5" värviline ekraan, Euroopa ja Venemaa kaardid, Sõidurajad, huvipunktid, kiirusepiirangud jms. Selge ja valju juhendamine. Sõidutoe, jalakäia ja rekla režiimid. Muusika kuulamine, fotode ja video näitamine
4GB sisemälü
+ microSD kaardipesa.

139.00
99.00

Kiired Class10 mälukaardid Eesti parima hinnaga

8GB 12.90
8.50
16GB 19.90
14.50

32GB 32.90
25.90
64GB 59.00
49.90

Rakvere:
Rägavere tee 37
Tel. 322 3456
Mob. 51 30 349
Mob. 52 79 490
rakvere@itshop.ee

Rakvere:
F.G. Adoffi 11 (Kroonikeskus)
Tel. 322 5410
Mob. 50 23 380
krooni@itshop.ee

Pärnu:
Riia mnt. 106 (Papiinidu ja Riia nurgal)
Tel. 443 3141
Mob. 51 01 416
parnu@itshop.ee

Tallinn:
A.H. Tammsaare tee 116 (Mustika keskus)
Tel. 601 0000
Mob. 52 65 690
mustikas@itshop.ee

Jõhvi:
Narva mnt. 5 (Bussijaama vastas)
Tel. 335 6253
Mob. 51 77 755
johvi@itshop.ee

Tartu:
Ringtee 75 (Lõunakeskus)
Tel. 731 0737
Mob. 52 25 504
tartul@itshop.ee

Tartu:
Sõbra tn. 58 (Jõeakeskus)
Tel. 738 1950
Mob. 50 82 453
tartuj@itshop.ee

Viljandi:
Lossi 22 (Hotell EVE lähedal)
tel. 433 3122
Mob. 50 10 689
viljandi@itshop.ee

Narva:
Tallinna mnt. 19c (FAMA keskus)
tel. 356 6414
Mob. 52 71 493
fama@itshop.ee

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.laik@ajaleht.ee

1000

Täna kell 18 on Viljandi staadionil vastupidavus-alade klubi Staier kuuest etapist koosneva seeriajooksu neljas osavõistlus. Kõigile vanuseklassidele on kavas 1000 meetri jooks.

Rannaliival jagati kõlavaid tiitleid

MADIS LUIK
madis.laik@ajaleht.ee

Laupäeval Viljandi rannas peetud volleturniiri «Cheers Viljandi rannakunn 2013» võitsid Marje Rosenblatt ja Rauno Tamme.

Omapärasel rannavolleturniiril, kus peeti individuaalset paremustabelit, tegid kaasa 16 meest ja 12 naist.

Teist aastat Viljandis sellist mõõduvõttu organiseerinud Tauno Lipp kõneles, et aastate eest on niisugust võistlust Eestis mujalgi korraldatud, kuid viimastel aastatel paraku enam mitte.

«Kui tavapäraselt eeldab rannavolle kaheliikmelist võistkonda, kus on suur osa tandem koostööl ja kokkumängul, mida tipptegijad lihvivad aastaid, siis see süsteem selgitab just individuaalse parema,» selgitas Viljandi rannakunni mõõduvõttu korraldaja.

Võistlusel loositi osalejad neljaliikmelistesse rühmadesse, kus kõik mängisid kõigiga läbi ning paremuse selgitamiseks arvestati võidetud kohtumisi. Tauno Lipp tunnistas, et mängude ehk teisisõnu geimide arvestust üldjuhul kasutada ei saanud. «Geimid osutusid peaaegu alati võrdses ning lugeda tuli punkte,» selgitas ta.

Rannakunn võitis etapi Pärnus

Laupäeval Viljandi rannakunni tiitli teeninud Rauno Tamme tegi pühapäeval kaasa Pärnumaa rannavõrkpalli meistrivõistluste kuundal etapil.

Viljandimaal mees mängis koos Andres Toobaliga. Nad jõudsid 14 võistkonna seas finaali, kus alistasid 21:11 Martti Keele ja Rauno Liivranna. («Sakala»)

«Head meelt valmistis, et osalejaid oli Viljandist kauge-malki,» lisas Tauno Lipp. Tema sõnul eeldab niisugune formaat neljaga jaguvat osalejate arvu ning seetõttu vajab eelregistreerimise süsteem tuleval aastal veidi kohendamist.

Naiste esikoha pärast rassinud neli paremat reastusid laupäeval järgmiselt: 1. Marje Rosenblatt, 2. Kristiine Miilen, 3. Mariliis Trei ja 4. Maarja Laane. Meeste esineliik olid Rauno Tamme, Roland Kraavi, Rivo Rüütel ja Martin Ruul.

Juba sellel laupäeval saab Tauno Lipu eestvõttel Viljandi järve ääres teoks rannavõrkpalliturniir «Cheers Viljandi folgivolle». Kell 11 algaval mõõduvõttu osalevad segaparrid.

Laupäeval Viljandi järve ääres peetud volleturniiri «Cheers Viljandi rannakunn 2013» võitsid Rauno Tamme ja Marje Rosenblatt. LAURA LUIK

Vennad Mihkel ja Madis Vitsut said Eesti meistrivõistlustel kahekanuul esikoha 1000 meetris ja olid poole lühemal võistlusmaal teised. 2 x KALEV HELI

AERUTAMINE

Kanuutajad tegid sprindis puhta töö

MADIS LUIK
madis.laik@ajaleht.ee

Eesti aerutamise meistrivõistlused kujunesid viljandlastele väga edukaks. Harku järvel peetud mõõduvõttu suurim kordaminek tuli meeste ühekanuu sprindis, mis tipnes kolmikvõiduga.

Viljandi aerutajate treeneri Kalev Heli jutu järgi pakkusid tänavused tiitlivõistlused üllatust, raskeid katsumusi ja kõva tuulega heitlemist. Tema sõnul on juba tavaks saanud, et Harku järvel valitseb tiitlivõistluste ajal koerailm.

«Paaril viimasel aastal on sportlasi kstitatud tugeva tuule ja jahedate vihmahoo-gudega. Kõigest hoolimata suutsid meie aerutajad näidata väga häid tulemusi,» kõneles treener.

Eesti meistrimedalid jagati kolmel distantsil: ühe-, kahe- ja neljapaatide 200, 500 ja 1000 meetris. Alustati 200 meetri sprindiga. Meeste ühekanuul said Viljandi poisid hakkama omamoodi vägitüki-ga, jagades omavahel ära kõik medalid. Võitis Tanel Heli Mihkel Vitsuti ja Madis Vitsuti ees.

«Kunagi varem ei ole Viljandi aerutajad esikolmikut moodustanud,» rõõmustas Kalev Heli.

Kahekanuul võitis sprindidistantsilt võidu Viljandi ja Pärnu ühine paat koosseisus Madis Vitsut ja Sabir Mustafajev. Tanel Heli oli samas fi-

naalis koos narvalase Roman Hozjainoviga kolmas.

Naiste kahestal lõpetas hõbedaga Eve Külasalu koos pärnulanna Anette Baumiga.

Laupäeval tiitlivõistluste teise distantsina peetud 1000 meetris tegid kehvade olude kiuste ilma vennad Vitsutid. Kahesal kanuul said Madis ja Mihkel Vitsut esikoha, ühesal oli Madis Vitsut teine ja Mihkel Vitsut kolmas. Tanel Heli ja tema narvalasest paarimees lõpetasid kaheste sõidu kolmandana.

Pühapäeval jagasid aerutajad Harku järvel medalid 500 meetris. Seal teenis Madis Vitsut ühekanuul teise koha ja Tanel Heli ületas lõpujoo-ne kolmandana. Kahestal olid vennad Vitsutid teised ning Tanel Heli ja Roman Hozjainov kolmandad.

Naiste kahestal said Eve Külasalu ja Anette Baum hõbedad. Mõlemad naised sõitsid ka hõbedasel neljastal, kus kaotasid lõpuheitleuses esikoha mõne sentimeetriga.

«Lõppenud meistrivõistlused olid Viljandi aerutamisklubile kõigi aegade edukaimad,» kordas kohaliku klubi juht ja treener Kalev Heli. «Kokku said meie sportlased 16 medalit.»

Treenerile suurt rõõmu valmistanud kanuumeeste sprindidistantsi kolmikvõit tulenes tema aastatepikkusest tööst ja sportlaste tahtest alaga tegelda.

«Talvel treenisime peamiselt Tartus, sest kõik õpivad ülikoolides. Pealegi on seal tingimused sootuks paremad kui Viljandis,» tõdes treener.

Ta lisas, et suvised veetreeningud leiavad mõistagi aset aerutajate paradiisis Viljandi järvel.

Loodus pakub siinsetele sportlastele ideaalseid vee peal treenimise võimalusi, kinnitas Kalev Heli, ent nentis, et suurt puudust tunnevad aerutajad pisikesest kangisaalist. «Arvan, et kui meil oleks võimalus pärast veetreeninguid veidigi kangiharjutusi teha, paraneksid tulemused veel,» kõneles ta.

Ehkki aerutajate koduse võistlushooaja kaalukamad medalid on jagatud, ei tähenda see neile hooaja lõppu — ees ootavad karikasarja etapid Pärnus ja Tallinnas. Augusti keskel leiavad Tallinnas aset Eesti noorte meistrivõistlused.

Kalev Heli tunnistas, et täiskasvanud asetasid oma eduka esinemisega noortele lati kõrgele, ent avaldas lootust, et järelkasv suudab olla sama edukas.

Tanel Heli on Eesti meister meeste kanuusprindis.

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee, kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja Rannar Raba 433 0051
Toimetajad Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon, Ülle Mällmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Merlin Muts 433 0063
Müügispsialistid Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. «Sakala» ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juridiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rütüli t 14, 80010 Pärnu. Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaž 8664

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eal.ee või telefon 646 3363.

Esmapäeval Viljandis lapsi ei sündinud.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile», 19. VII 1983

Suislepa kolhoosis töötab suvel rühm õpilasi, keda on tulnud mitmesuguste ülesastumiste pärast miilitsa lastetoas arvele võtta. Kolhoosis on nad näidanud end igati heast küljest. Nende töö on majandis leidnud tunnustust, igati rahul olakse ka käitumisega. Keskuse kaminasaalis, kus nendega vestlesin, olid nad tähelepanelikud kuulajad ja agarad küsijad. Nad tahtsid teada NSV Liidu suhetest Hiina ja Jaapaniga.

KINNISVARA

Üksik töötav tütarlaps saab soodsalt üürida omaette toa. Tel 5828 8303.

Müüa 2-toal korter Viljandis Paala järve ääres. Tel 5836 2615.

Müüa korras majapidamine Võhmas. Hind 15 000 €. Tel 554 4861.

Müüa renov 1-toal keskküttega korter. Tel 5358 3336.

Müüa Valgas 2-toal ahik korter. Tel 5667 8877.

Pere soovib üürida 3-toal möbleeritud korteri. Tel 553 7623.

Rootsi investor ostab teie metsakinnistu erihinnaga. Pakkumised tel 524 8513.

Sooviks võtta üürile 1-2-toalise korteri Viljandis. Tel 5694 5973.

Soovin üürida 2-toalise ahjuküttega korteri Viljandis. Tel 5342 0414.

Üürile anda ahik korter. Tel 520 6486.

TÖÖ

Kõpu põhikooli / Suure-Kõpu mõisa söökla võtab tööle koka. Avaldus, CV, erialast haridust tõendavad dokumendid ning täienduskoolituste tõendite koopiad esitada Kõpu põhikooli hiljemalt 9. augustiks aadressil Kõpu põhikool, Kõpu side, 71201 Viljandimaa või e-posti aadressil kopupohikool@gmail.com.

OÜ Kivi Pagar vajab pagarit. Info telefonil 433 4252.

Pakun tööd üldehitajatele. Tel 5340 5404.

Töö Viljandis siseviimistlejatele. Tel 5344 2311.

AS Toom Tekstiil võtab tööle transportitöölisi (vajalik töstuki-juhiluba), vatiinipakkijaid, vatiiniliini ja purustusmasina operaatori. Tel 524 5965.

Vajatakse forvarderi operaatorit. Tel 5623 8341.

Vaibla puhkekeskus pakub augustis ja septembris tööd klientideenindajale. Helista tel 501 7337.

SÕIDUKID

Ostame 1990.—2008. a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

Ostan autoromusid. Raha kohe kätte. Tel 5807 1948.

OST

Antiigi ja vanavara ost. Tel 5566 3939.

Ostan linapeosid käsitsi ketramiseks. Tel 5342 8318.

GRUNDAR PUIT OÜ

Metsakinnistute ja raide ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpooteegiga koormatud metsakinnistud).
Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.

Tel 510 3681, andrus@grundar.ee
faks 447 0525, Lille 4, Pärnu

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Butiik Liblikas

Viljandis Tartu tn 16
E, L 10-15 • T-R 10-17

Nüüd on müügil ka kasutatud kaubad!

Jämedaid katlapuid. Tel 5357 9102.

RIIDED KOGU PERELE

VALIK KÄEKOTTE -30%

Mulgi Marketi II korrus, Jakobsoni t 2, Viljandi. Tel 433 3229.
E-R 9-18, L 9-16, P 10-15

Küttepuid (3 m must lepp). Tel 553 6074.

Lõhutud küttepuid. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa kiik. Lisainfo veebilehel www.simer.ee või tel 5560 7369.

Pakitud kütteklotsid ja kamina-puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa karpkala- ja linaskimaime. Tel 503 5771.

Müüa kuiva ja poolkuiva 50 cm lepakütust. Vedu. Tel 511 4472.

Pakitud turba- ja puitbrikett alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa töökorras kombain Sampo 30 (3500 €), ratastraktor T-16 (1000 €) ja viie piiga kartulirootor (1000 €). Helista tel 522 8130.

Müüa kuiva kütust (38 €/rm), pliidipuid (50 l võrk 1,50 €) ja kasutatud rehve (3 €/tk). Tel 5808 3298.

Müüa lõhutud küttepuid. Vedu tasuta. Tel 5683 0454.

Toores lepp 27 €/rm. Tel 5563 8552.

Toores lepp ja kask. Tel 5391 4443.

LOOMAD

Müüa hane- ja küülikupojad. Tel 515 8759.

Müüa Saksa lambakoera kutsikad. Tel 529 5497.

KAOTATUD

16. juuli õhtul läks Viiratsi vallas Tõnukülas kaduma emane Saksa lambakoer. Reageerib nimele Nelli. Koer on sõbralik. Kui olete näinud, palun helistada tel 5349 5778 või 5667 2261.

Südamlik kaastunne Alarile perega kalli ema

MALLE SOOSAARE

kaotuse puhul.

Kati, Malle ja Veronika

Südamlik kaastunne Alarile perega kalli ema

MALLE SOOSAARE

kaotuse puhul.

Endised töökaaslased OÜ-st Askersund Trading

Mälestame head sõpra

MALLE SOOSAART

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Mari ja Ilmar

Mälestame head sõpra

MALLE SOOSAART

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Mari ja Ilmar

Mälestame head sõpra

MALLE SOOSAART

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Mari ja Ilmar

Mälestame head sõpra

MALLE SOOSAART

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Mari ja Ilmar

Mälestame klubi kauaaegset liiget

EDUARD VEERSALU

Sügav kaastunne omastele.

Viljandi represseeritute klubi pere

Mälestame kauaaegset ühenduse juhatusel liiget

EDUARD VEERSALU

Avaldame kaastunnet omastele.

Memento Viljandi ühendus

Südamlik kaastunne Anule lähedastega kalli ema

VIRVE KIVI

kaotuse puhul.

Malle

Magades rändasid tähtede riiki, jättes endast vaid mälestuse.

Avaldame kaastunnet poja perele isa

URMAS VELLEMÄE

kaotuse puhul.

Päri 10. korteri elanikud

Ei kunagi, ei iial keegi saa asendada mulle sind.

Mälestan kallist abikaasat

AARE LILLEMÄGE

14. X 1951 — 24. VII 2008

5. surma-aastapäeval.

Lesk

Mälestan

VAHUR EIRANDIT

16. III 1963 — 24. VII 2008

5. surma-aastapäeval.

Maila

UUSMAA KINNISVARABÜROO

Renoveeritud korter Suure-Jaanis.
Hind: 11 000 €
2 tuba, üldp 50,4 m², korrus 2/2
Energiamärgis puudub.
Mari Lember: 524 6643

Ehitusjärgus ridaelamuboks Paalalinnas. Hind: 19 900 €
Kruut 622 m², üldp 304,1 m², eluruumid 125,6 m², täiskelder, garaaz
Ruth Karma: 5567 7491
Li Otsing: 526 3317

Ahjuküttega korter kesklinnas. Hind: 8200 €
1 tuba, üldp 22,7 m², korrus 2/2
Aknad vahetatud, remont pooleli
Energiamärgis puudub.
Ruth Karma: 5567 7491

Ärihooned linnasüdames Tartu tänaval. Hind: 150 000 €
Kruut 2237 m², 4 maja ja avar õueala
Ruth Karma: 5567 7491

Fantastilise järvevaatega perekorter Männimäel. Hind: 42 900 €
5 tuba, üldp 103,9 m², korrus 4/4
Energiamärgis puudub.
Li Otsing: 526 3317
Ruth Karma: 5567 7491

Meid kliendid soovivad

LI OTSING
maakleri assistent

526 3317
435 1361

Ruumikas perekorter Vastemõisas. Hind: 14 300 €
5 tuba, üldp 90,2 m², korrus 2/3
Mõistlikud kulud, majasisene keskküte
Energiamärgis puudub.
Malle Allese: 520 5544

Möbleeritud korter Mõisakülas. Hind: 3300 €
3 tuba, üldp 50,1 m², keskküte, korrus 2/3
Energiamärgis puudub.
Malle Allese: 520 5544

Ruumikas maja Karksi-Nuia südames. Hind: 14 999 €
4 tuba, 2 korrust, kruut 1553 m², üldp 140,2 m²
Malle Allese: 520 5544

Hubane kodu Paalalinnas. Hind: 27 500 €
3 tuba, üldp 50,0 m², korrus 1/3
Energiamärgis puudub.
Malle Allese: 520 5544

UUS MAA VILJANDI BÜROO

LOSSI 22, III KORRUS, VILJANDI

+372 43 51 361

VILJANDI@UUSMAA.EE

Su tugev elutahe valuliselt väsis, ränk haigus murdis sinu elupuu.

Lahkus meie armas ema, vanaema, vanavanaema ja ämm

LAIN E K I I V I K A S
(sünd Hansen)

1. XI 1923 — 22. VII 2013

Mälestavad lapsed peredega.

Ärasaamine reedel, 26. juulil kell 11 Suure-Jaani kirikust samale kalmistule.

Avaneb valguse värav, viib taevasse sätendav sild. Vikerkaar, selge ja särav, su hingest saab tähekild.

Lahkus meie armas

VILLIS LINDMÄE

20. IV 1924 — 20. VII 2013

Leinavad omaksed.

Ärasaamine reedel, 26. juulil kell 12 Riia mnt kabelist tuhastamisele.

Aeg mälestust matta ei suuda.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis ema, vanaema ja vana-vanaema

HELGA HENNING

9. XII 1920 — 20. VII 2013

Leinab poeg perega.

Ärasaamine neljapäeval, 25. juulil kell 13 Jaani kirikust tuhastamisele. Pärgi mitte tuua.

Kallist vanaema

HELGA HENNINGUT

mälestab Jan emaga.

Mälestame

MALLE SOOSAART

ja avaldame südamlikku kaastunnet Arnole abikaasa ja Alarile perega ema kaotuse puhul.

Naabrid Väikemõisa EKE Taredest

Mälestame

HELGA HENNINGUT

ning avaldame kaastunnet Tõnule perega ema kaotuse puhul.

Galina lastega, Arno perega ning Ilmi ja Runno

27. JUULI
ALGUS 12.00

RAMMUMEESTE
MAAILMAREKORDI ÜRITUS

MEIE MEES / PÕHJA-TALLINN
APELSIN / L'DORADO / KULDNE TRIO
PS TROIKA / HELLAD VELLER / HELEN ADAMSON
KARL MADIS JA KARAVAN / SINGER VINGER

LASTEALA

PILETID MÜÜGIL PILETILEVIS, STATOILIS JA KOHAPEAL.
EELMÜÜGIST 10€ / 12€, ÜRITUSE PÄEVAL 10€ / 13€.
ALLA 7.A.(K.A.) LASTEL SISSEPÄÄS TASUTA!

Profid.ee esitleb:

Eesti Truck Fest' 13

Eesti kutseliste autojuhtide kutsemeistrivõislused

Võistlus sisaldab:

- Vigursõit
- Koormakinnituse tundmine
- Meditsiin

Üritus toimub 2, 3 ja 4. augustil Viljandis Vana-Võidus.
Eelregistreerimine algab 01.07 - 01.08 info@profid.ee
02.08 kogunemine ja võistlejate ettevalmistus.
03.08 Võistlus ja festival.
04.08 Lõpetamine.
Olemas majutusvõimalused ja võimalik on telkimine.

Lisainfo: www.profid.ee, Facebook: Profid-AJ, mob: +372 5194 0452

Täiuslik sobivus

Varuosad Jaapani ja Korea autodele.

Japanparts
Sinu professionaalne partner

UNISTARI ÄRIMAJA, Tallinna t 86, Viljandi
Tel 434 2411, 434 2410, 510 3031 • E-post viljandi@taket.ee
Kauplus avatud E-R 9-18

www.japanparts.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvõõndis. Tel: 56 111 900

OÜ Viljandi Pant
OSTAME
JÄ VÕTAME PANTI
KULDA 585°

PARIMA HINNAGA!

E-R 9.30-17
LÕUNA 13-13.30, L 10-15
TARTU TN 1B
TEL 433 3666, 5632 6456

PARIM PAKKUMINE
malmkatlad
U.N.I
pikk suitsukäik!

KOJUTOOMINE TASUTA
www.ostakatel.ee
HULGILADU Tehnika 10, Viiratsi, Viljandimaa. Tel 526 7072

Holstre Kool 180
Vilistlaste kokkutulek 17. augustil

12.00 registreerumine | 15.00 aktus | 19.00 mängib ansambel MaMa

Osavõtumaks on kuni 1. augustini 10 €, hiljem ja kohapeal 15 €. Osavõtumaks tasuda Paistu vallavalitsuse arvelduskontole Swedbankis 221032471075 või SEB pangas 10302005449008. Selgitusse märkida «Holstre 180», lõpetamise aasta, kooliaegne ja praegune nimi.

Lisainfo www.holstre.vil.ee, tel 5303 4198 või e-posti aadressil helve@holstre.vil.ee.

ARCO VARA
Kinnisvaraturul aastast 1992

1-TOALISED KORTERID

Kantreküla, Viljandi, üp 17,7 m², I korrus	9 900 EUR
Männimäe, Viljandi, üp 34 m², V korrus	21 000 EUR
Väike tn, Võhma, üp 32,9 m², I korrus	3 000 EUR
Männimäe, Viljandi, üp 37,3 m², I korrus	20 000 EUR
Männimäe, Viljandi, üp 16,5 m², II korrus	6 700 EUR

2-TOALISED KORTERID

Vana-Võidu k, Viiratsi v, üp 47,3 m², III korrus	14 000 EUR
Paalalinn, Viljandi, üp 40,1 m², I korrus	33 700 EUR
Laidoneri plats, Viljandi, üp 39,6 m², II korrus	18 200 EUR
Laidoneri plats, Viljandi, üp 41 m², I korrus	22 000 EUR
Ilmarise tn, Viljandi, üp 38,6 m², I korrus	23 000 EUR
Uueveski, Viljandi, üp 43,6 m², II korrus	26 000 EUR
Paalalinn, Viljandi, üp 39 m², II korrus	24 900 EUR
Väike tn, Viljandi, üp 70,5 m², I korrus	40 500 EUR
Posti tn, Viljandi, üp 57,9 m², I korrus	21 000 EUR
Paalalinn, Viljandi, üp 46,5 m², II korrus	22 700 EUR
Ehitajate tn, Viiratsi alevik, üp 53 m², II korrus	23 900 EUR

3-TOALISED KORTERID

Männimäe, Viljandi, üp 65 m², III korrus	44 100 EUR
Kalevi tn, Viljandi, üp 84 m², I korrus	73 500 EUR
Jakobsoni tn, Viljandi, üp 51,5 m², I korrus	29 000 EUR
Paalalinn, Viljandi, üp 49,3 m², I korrus	31 500 EUR
Vabriku tn, Viljandi, üp 62,5 m², IV korrus	24 900 EUR
Männimäe, Viljandi, üp 77,7 m², V korrus	47 000 EUR
Laidoneri plats, Viljandi, üp 62,3 m², III korrus	38 000 EUR

4-TOALISED KORTERID

Reinu tee, Viljandi, üp 76,2 m², V korrus	26 200 EUR
Männimäe, Viljandi, üp 79,8 m², IV korrus	53 000 EUR
Ramsi alevik, Pärsti v, üp 62,6 m², II korrus	21 200 EUR
Paalalinn, Viljandi, üp 77 m², I korrus	41 500 EUR
Männimäe, Viljandi, üp 77 m², VIII korrus	39 000 EUR

MAJAD / RIDAELAMUD

Kalda pst, Viljandi, üp 159 m², krunt 698 m²	6 071 EUR
Soe k, Tarvastu v, üp 177,1 m², krunt 9600 m²	79 000 EUR
Holstre k, Paistu v, üp 179 m², krunt 7,6 ha	85 000 EUR
Koksvere k, Kõo v, üp 96 m², krunt 3700 m²	29 000 EUR
Luha tn, Viljandi, üp 135,2 m², krunt 862 m²	69 000 EUR
Kantreküla, Viljandi, üp 88,6 m², krunt 962 m²	59 000 EUR
Uueveski, Viljandi, üp 160 m², krunt 855 m²	89 500 EUR
Paalalinn, Viljandi, üp 205 m², krunt 665 m²	74 900 EUR
Kõrgemäe tn, Viljandi, üp 140 m², krunt 294,6 m²	62 000 EUR
Kõrgemäe tn, Viljandi, üp 110 m², krunt 400 m²	74 990 EUR
Sinialliku k, Pärsti v, üp 107 m², krunt 1998 ha	32 700 EUR
Paalalinn, Viljandi, majaosa, üp 110 m²	110 000 EUR
Kookla k, Pärsti v, üp 219,6 m², krunt 8,7 ha	190 000 EUR
Leola tn, Viljandi, majaosa, üp 149,3 m²	72 900 EUR
Peetrimõisa k, Saarepeedi v, üp 183,4 m², krunt 2900 m²	149 000 EUR
Kõvaküla k, Karksi v, üp 225,8 m², krunt 144,1 ha	105 000 EUR
Välgita k, Saarepeedi v, üp 250,9 m², krunt 148 ha	105 000 EUR
Vastemõisa k, Suure-Jaani v, üp 109 m², krunt 11,4 ha	119 000 EUR
Pärnu tn, Suure-Jaani, üp 564,7 m², krunt 2251 m²	39 000 EUR
Heina põik, Viiratsi alevik, üp 123,1 m², krunt 1914 m²	67 000 EUR

SUVILAD

Sinialliku k, Pärsti v, üp 55,7 m², krunt 1020 m²	19 000 EUR
Mähma k, Viiratsi v, üp 74,8 m², krunt 1027 m²	15 000 EUR
Vardi k, Pärsti v, üp 14,7 m², krunt 994 m²	14 700 EUR
Vardja k, Viiratsi v, üp 86,8 m², krunt 1932 m²	38 000 EUR

Arco Vara Viljandi esindus:
tel. 5275 985, 5308 3363, 435 9966
www.arcovara.ee/viljandi

TEHNOÜLEVAATUSED

KÕIKIDELE SÕIDUKITELE, TRAKTORITELE JA LIIKURMASINATELE.

Et ennetada probleeme tehnoülevaatusel, pakume autoomanikele, kelle sõiduki numbrimärk lõpeb numbriga 5, 6, 7 või 8, teha ülevaatus juba täna.

Ära kuluta aega, broneeri ülevaatus 5695 1109.

AS RAE

Leola t 62, tel 433 0982 • E-R kl 8-17.30, L kl 9-14
Raua t 18, tel 434 9609 • E-R kl 8.30-17.30, L kl 9-14